

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA



X legislatura
Tercer període

Sèrie C - Número 264
19 de novembre de 2013

Comissió d'Estudi del Dret a Decidir

Presidència de la M. H. Sra. Núria de Gispert i Català

Sessió núm. 8

SUMARI

Compareixença

de Stewart Maxwell, diputat del Parlament d'Escòcia (tram.
357-00488/10) p. 3

Compareixença

de Patricia Ferguson, diputada del Parlament d'Escòcia (tram.
357-00489/10) p. 7

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El DSPC reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Mallot Traductors Associats · Imprès al Parlament
ISSN: 0213-7976 (general), 0213-7992 (sèrie C) · DL: B-3.468-1982 · www.parlament.cat

SESSIÓ NÚM. 8

La sessió s'obre a les quatre de la tarda i dotze minuts. Presideix la presidenta del Parlament. Assisteixen la Mesa la secretària general i el lletrat major.

Hi són presents els diputats Antoni Font Renom i Josep Rull i Andreu, pel G. P. de Convergència i Unió; Marta Rovira i Vergés, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Montserrat Capdevila Tatché i Ferran Pedret i Santos, pel G. P. Socialista; Jaume Bosch i Mestres, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, i Quim Arrufat Ibáñez, pel G. Mixt.

Assisteixen a aquesta sessió els diputats del Parlament d'Escòcia Stewart Maxwell i Patricia Ferguson.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Stewart Maxwell, diputat del Parlament d'Escòcia, davant la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir (tram. 357-00488/10). Comissió d'Estudi del Dret a Decidir. Compareixença.

2. Compareixença de Patricia Ferguson, diputada del Parlament d'Escòcia, davant la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir (tram. 357-00489/10). Comissió d'Estudi del Dret a Decidir. Compareixença.

La presidenta del Parlament

Obrim la sessió de la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir.

Bona tarda als diputats i diputades. I, abans de començar, em volen comunicar alguna substitució per a aquesta sessió? *(Pausa.)* Per part del Grup Parlamentari de Convergència i Unió el senyor Josep Rull, no?

Josep Rull i Andreu

Sí, exacte.

La presidenta del Parlament

Per part del Grup Socialista?

Ferran Pedret i Santos

Sí, per part del Grup Socialista la senyora Capdevila en lloc del senyor Lucena.

La presidenta del Parlament

Molt bé. Cap més? *(Pausa.)* Ja està.

Doncs, avui substanciarem en aquesta Comissió d'Estudi del Dret a Decidir les compareixences del senyor Stewart Maxwell i la senyora Patricia Ferguson, diputats del Parlament escocès. Just vénen avui, quan és recent la notícia que el Parlament d'Escòcia va aprovar, dijous passat, per unanimitat, el projecte de llei que permet convocar un referèndum perquè el poble escocès pugui decidir si s'independitza del Regne Unit, en desenvolupament de l'Acord d'Edimburg, signat el 15 d'octubre del 2012.

La senyora Patricia Ferguson és diputada electa del Partit Laborista per la circumscripció electoral de Glasgow, diputada al Parlament escocès des de l'any 1999. Ha estat ministra d'Afers Parlamentaris i també de Turisme, Cultura i Esports, i representa el Parlament d'Escòcia al Comitè de les Regions.

El senyor Stewart Maxwell és diputat electe del Partit Nacional Escocès per la circumscripció regional d'Escòcia Occidental, i els representa des de l'any 2003. Ha estat ministre per les Comunitats i dels Esports. Actualment, presideix la Comissió d'Educació i Cultura del Parlament d'Escòcia, on és membre de la ponència de la llei escocesa de referèndum. El diputat Stewart és també representant del Parlament escocès davant el Comitè de les Regions de la Unió Europea, i des del 2012 és vicepresident del Grup de l'Aliança Europea en el si d'aquest comitè.

Els vull agrair molt sincerament que hagin volgut venir a Barcelona, convidats per aquesta comissió i per comparèixer davant d'aquesta i exposar-nos les seves opinions, sens dubte molt rellevants, atesa la seva experiència i el seu protagonisme en el procés endegat a Escòcia.

Compareixença

de Stewart Maxwell, diputat del Parlament d'Escòcia (tram. 357-00488/10)

Els proposo, als diputats i diputades, substanciar, en primer lloc, la intervenció conjunta d'ambdós compareixents, i tot seguit continuariem amb les intervencions dels grups parlamentaris. Si no hi ha cap objecció, i de conformitat amb l'article 50 del Reglament, dono la paraula, en primer lloc, al diputat senyor Stewart Maxwell, i després a la senyora Patricia Ferguson. Si us plau...

Stewart Maxwell

(diputat del Parlament d'Escòcia)

Thank you very much, Madame President.

Can I begin by thanking you for the invitation to come and speak here today about this very important matter and it's a very important matter to the people of Scotland and I'm sure a very crucial issue here, in Catalunya.

My background is that I've been a member of the Scottish Parliament since 2003 representing the West of Scotland for the Scottish National Party. I was a member of the Scotland Bill Committee which examined the second Scotland Act and I am currently a member of the Referendum Bill Committee which has been examining the Scottish Independence Referendum and, of course, the Scottish Independence Referendum Franchise Bill.

I was also a Government Minister in the first ever SNP Government serving as Minister for Communities and Sport between 2007 and 2009 and I also chair the Parliament's Education and Culture Committee and I am also one of the Parliament's two representatives along with Mrs. Ferguson on the European Committee of the Regions.

Colleagues, Scotland has been on a long journey towards greater home rule. However the debate only really begins to get going in the late 1960s and 1970s which led to the holding of the ultimately unsuccessful referendum on devolution in 1979.

The constitutional question receded during 1980s but came to the fore again in the 1990s which led to the campaign for a Scottish Parliament and to the successful referendum of 1997. The success of that referendum led to the reconvening of the Scottish Parliament and the first parliamentary session took place in 1999.

However the prospect of a referendum on Scottish independence has its origins in much more recent events, primarily the victory of the Scottish National Party in the 2011 Scottish General Election. That election resulted in the SNP gaining an overall majority of seats in the Scottish Parliament.

The SNP stood in the 2011 election on the platform that there should be a referendum on Scottish independence, and that election victory gave us the mandate to hold the referendum. This is a mandate that was eventually acknowledged across the political spectrum, but at that point in time it was not universally accepted by all political parties that there should be a referendum on independence.

For example, in the period before the 2011 election Tavish Scott, MSP, who was then the Leader of the Liberal Democrats in Scotland, said, and I want to quote him here: «I will neither vote for independence, nor will I facilitate it.»

Indeed between 2007 and 2011 when there was a minority SNP Government there were many voices raised from anti-independence parties saying that they would not support the holding of a referendum on Scottish independence. The leaders of all three main anti-independence parties in Scotland all stated their opposition to a referendum.

However on the 5th of May 2011 the SNP won a majority of seats in that election and on the 26th of May Alex Salmond, the First Minister of Scotland confirmed to the Scottish Parliament that a referendum on independence would be held.

Preparations then got under way and in January 2012, the Scottish Government launched a consultation entitled *Your Scotland, Your Referendum* which consulted on the mechanics of the referendum, including campaign spending limits, the choice of words for the question, the proposed timetable of events and also whether we should extend the voting franchise to include 16 and 17 year olds.

And that consultation received some 26.000 submissions from organisations and individuals. The UK Government also launched a consultation of their own and that consultation received some 2.800 responses.

In September of 2012, the Deputy First Minister Nicola Sturgeon announced that she would take lead responsibility for Government Strategy and the Constitution, including preparations for the 2014 referendum.

Now, this ensured that the referendum process had the benefit of a single, leading government minister to oversee its progress and to ensure smooth delivery of the proposed timetable.

The Scottish Government took the clear position that it is within the competence of the Scottish Parliament «to legislate for a referendum about changes to the powers of the Scottish Parliament». It was our view that in the same way that the Scottish Parliament can debate anything that it wishes, we could also organise a referendum to ascertain the views of the Scottish people on any matter.

Now whilst we accept that the UK Government has power over the Constitution, it is the power to amend the Constitution not the power to block the people from expressing a view on the Constitution in a referendum.

However, it was the UK Government's view that the legislative powers required to conduct a referendum on independence fell outside the powers of the Scottish Parliament and that any referendum on the Constitution organised without their consent could and probably would face legal challenge in the courts.

I think it is fair to say that this was a difficult period in the process towards a referendum.

The SNP Scottish Government was elected on a manifesto commitment that we would hold a referendum on independence and we had an overall majority in Parliament. As I have already said it is also our view that there is nothing to prevent the Scottish Parliament asking the people their opinion on any matter, including the matters reserved to the UK Parliament.

At this point I think it looked probable that the Scottish Government would go ahead and hold a referendum, even without the agreement of the UK Government.

The UK Government therefore had a choice to make to either work with the Scottish Government to ensure that any referendum that was to be held would be legally watertight and beyond challenge or risk being seen as trying to block the people of Scotland from holding a democratic vote on their future.

The UK Government had to choose between being involved in the process by agreeing to a referendum being held or refuse to cooperate, watch a referendum go ahead anyway and risk being seen as going against the will of the Scottish people as expressed at the Scottish General Election. In effect a refusal by the UK Government to cooperate could have been seen in Scotland as being anti-Scottish. This left the UK Government with a decision to take on the basis of political tactics and political risk, rather than on any point of law.

In the end, I'm glad to say that they decided they would enter negotiations with the Scottish Government to ensure that any referendum that was held would be beyond any legal doubt and I think to also ensure that they were not condemned in Scotland. I believe that they feared that their refusal to cooperate would be likely to make the SNP even more popular than it was at that time.

The UK and Scottish Governments therefore entered into negotiations on a consensual basis to ensure that there would be no doubt that the Scottish Parliament could legislate for a referendum on independence. In October 2012 the negotiations resulted in the Edinburgh Agreement and the temporary lending of powers to the Scottish Parliament to ensure a clear legal basis for a single-question referendum on Scottish independence which was to be held before the end of 2014.

The crucial point in this agreement is that the legislative power was passed from the UK Parliament to the Scottish Parliament allowing the Scottish Parliament to legislate for the referendum. This meant that the referendum date, the question, the franchise and all of the rules surrounding the referendum were debated and agreed in Scotland by the Scottish Parliament.

I think it's vital to note that this important political agreement stemmed from an acceptance and indeed a respect of the electoral mandate given to the Scottish Government to hold this referendum. The UK Government was keen to ensure that the referendum process was not one perceived as being interfered with from outside Scotland, while the Scottish Government wanted a clear legal basis for the referendum process to ensure confidence and legitimacy in the result.

In accordance with that agreement, there was also decided that the Electoral Commission would be responsible for overseeing the referendum. It is important to note that the Electoral Commission is an objective body, it is respected by both sides, and it will regulate the campaign, monitor the campaign spending limits set by the Parliament, raise public awareness of the referendum and maintain responsibility for the registration of campaigners. The participation of the independent Electoral Commission gives further legitimacy to the referendum process itself. In fact the Electoral Commission has made a number of recommendations concerning the conduct of the referendum and the Scottish Government has accepted all of these recommendations.

From the UK Government's perspective, their involvement in the mechanics of the referendum were finalised in January 2013, when the power to hold a referendum on independence was transferred from Westminster to Scotland.

The Scottish Government introduced the Referendum Bill earlier this year and from May 2013, the Referendum Bill Committee, a cross-party committee of the Scottish Parliament, began taking oral evidence on the proposals. The Committee took evidence from constitutional experts, organisations, individuals, and of course the two leading campaign bodies, *Yes Scotland* and *Better Together*. The bill then advanced through the political parliamentary process and was passed just five days ago on November 14th, 2013. But I have to say, most importantly, it was passed unanimously, it was voted in favour of that bill by every single member of the Scottish Parliament.

The Scottish Government also introduced the Scottish Independence Referendum Franchise Bill, as I mentioned earlier, which allows 16 and 17 year olds to vote for the first time, unlike the Referendum Bill that was passed earlier this year.

The progress of both these bills through the Scottish Parliament allowed both bills to be scrutinised by all of the politicians who were there, by all of the parties, and I believe that this gave the public confidence in the transparency of the process, and I think this is an important part of the procedure.

With the process and mechanics of the referendum now finalised and agreed, the Scottish Government will publish a white paper on independence one week from today on the 26th of November, it will outline a wide-ranging prospectus on what the electorate can expect if Scotland should become an independent country.

A part of this white paper will be the detailing of the process of transition following a yes vote in the referendum on the 18th September 2014 and before the date of independence in March 2016. This is a very important phase which will involve negotiations with the UK Government. It will also be the period in which Scotland drafts a formal written constitution.

This transition period has previously been outlined in the Scottish Government paper, *Scotland's Future: from the referendum to independence and a written constitution*.

In the meantime however both sides will continue to argue in favour of their particular perspectives on Scottish independence. There will be much debate on the matter in the run up to the referendum, but it is beyond question that the referendum process itself now has a clear legal basis, a strong electoral mandate and political acceptance from across the political spectrum.

It is transparent, it is monitored by the impartial Electoral Commission and it maintains the highest standards of legitimacy and public confidence but most importantly of all for me it is a referendum that was designed and built in Scotland, and for us and the SNP that was a crucial point, that the referendum bill itself, the referendum must be designed and must be built in Scotland by the Scottish Parliament, and we're delighted that that is what it's happened.

Thank you.

(Traducció.)

Moltes gràcies, senyora presidenta. Voldria començar agraint-vos la invitació per venir i parlar avui aquí sobre aquest tema tan important. I és un tema molt important per a la gent d'Escòcia, i estic segur que també és un tema crucial aquí, a Catalunya.

Sóc membre del Parlament escocès des de 2003 i represento la circumscripció d'Escòcia Occidental pel Partit Nacional Escocès -SNP. He format part de la Comissió del Projecte de Llei d'Escòcia, que va analitzar la segona Llei d'Escòcia, i actualment sóc membre de la Comissió del Projecte de Llei del Referèndum, que ha analitzat el referèndum per la independència d'Escòcia i, evidentment, el Projecte de llei de sufragi per al referèndum per la independència d'Escòcia.

També vaig ser ministre del Govern en el primer Govern del Partit Nacional Escocès, concretament ministre de les Comunitats i de l'Esport, entre 2007 i 2009, i també presideixo la Comissió d'Educació i Cultura

del Parlament i sóc un dels dos representants del Parlament escocès, juntament amb la senyora Ferguson, al Comitè de les Regions de la Unió Europea.

Estimats col·legues, Escòcia ha fet un llarg camí per aconseguir més autogovern. Tanmateix, el debat no va començar de debò fins a finals dels anys seixanta i principis dels setanta, fins que es va celebrar, sense èxit, el referèndum sobre la devolució, que va tenir lloc l'any 1979.

El debat constitucional va retrocedir durant els vuitanta, però va aparèixer altre cop als anys noranta, i això va portar a la campanya per un parlament escocès i al reeixit referèndum de 1997. L'èxit d'aquell referèndum va fer que es restablís el Parlament escocès, i la primera sessió parlamentària va tenir lloc el 1999.

Tanmateix, la perspectiva d'un referèndum sobre la independència d'Escòcia té el seu origen en esdeveniments molt més recents, sobretot en la victòria del Partit Nacional Escocès en les eleccions generals del 2011. En aquelles eleccions l'SNP va obtenir una majoria absoluta en el Parlament escocès.

L'SNP defensava en el programa electoral del 2011 que hi havia d'haver un referèndum sobre la independència d'Escòcia, i aquelles eleccions ens van donar el mandat per fer-lo. Es tracta d'un mandat que finalment va ser reconegut per tot l'arc polític, però en aquell moment no tots els partits ho acceptaven, que hi havia d'haver un referèndum sobre la independència.

Per exemple, abans de les eleccions de 2011 el diputat escocès Tavish Scott, que aleshores era el líder dels liberals demòcrates d'Escòcia, va dir, i cito les seves paraules: «Ni votaré per la independència ni facilitaré que hi hagi una votació.»

De fet, entre 2007 i 2011, quan l'SNP governava en minoria, hi havia moltes veus de partits antiindependentistes, que deien que no donarien suport a la celebració d'un referèndum sobre la independència d'Escòcia. Tots els líders dels tres partits antiindependentistes van declarar-se en contra del referèndum.

Tot i això, el 5 de maig de 2011, l'SNP va obtenir la majoria a les eleccions, i el 26 de maig Alex Salmond, el primer ministre d'Escòcia, va confirmar al Parlament escocès que el referèndum sobre la independència se celebraria.

Aleshores van començar els preparatius, i al gener del 2012 el Govern escocès va llançar una consulta, amb el títol «La teva Escòcia, el teu referèndum», que consultava sobre la mecànica del referèndum, inclosos els límits de despesa de la campanya, la formulació de la pregunta, el calendari proposat per als esdeveniments i també si calia ampliar el dret de sufragi als ciutadans de setze i disset anys.

Aquella consulta va rebre al voltant de 26.000 respostes, d'organitzacions i de persones individuals. El Govern del Regne Unit també va organitzar una consulta pròpia, i la seva va obtenir unes 2.800 respostes.

Al setembre de 2012, la viceprimera ministra Nicola Sturgeon va anunciar que agafava la responsabilitat de l'estratègia de govern i de la Constitució, inclosa la preparació del referèndum del 2014. Per tant, això as-

segurava que el procés del referèndum tindria l'avantatge d'un únic ministre de govern que en supervisaria l'evolució i asseguraria el compliment del calendari proposat.

El Govern escocès defensava clarament que és competència del Parlament escocès «legislar perquè hi hagi un referèndum sobre els canvis de poder en el Parlament escocès». La nostra idea era que, de la mateixa manera que el Parlament escocès pot debatre sobre el que vulgui, també podíem organitzar un referèndum per determinar el punt de vista dels escocesos sobre qualsevol matèria. És a dir, tot i que acceptem que el Govern britànic té competència sobre la Constitució, es tracta de la competència de modificar-la, però no d'impedir que els ciutadans expressin el seu punt de vista sobre la Constitució en un referèndum. Tanmateix, segons el Govern britànic el poder legislatiu necessari per organitzar un referèndum sobre la independència quedava fora de la competència del Parlament escocès, i qualsevol referèndum sobre la Constitució organitzat sense el seu consentiment podia arribar i segurament arribaria als tribunals. Crec que és just dir que va ser un període difícil en el procés cap al referèndum.

El Govern escocès de l'SNP va ser elegit pel seu compromís electoral que organitzaríem un referèndum sobre la independència, i teníem majoria absoluta al Parlament. Com he dit abans, nosaltres també creiem que no hi ha res que pugui impedir que el Parlament escocès demani l'opinió de la gent sobre qualsevol matèria, inclosos els assumptes reservats al Parlament britànic.

En aquell moment, semblava probable que el Govern escocès seguiria endavant amb la idea del referèndum, fins i tot sense el consentiment del Govern britànic. Per tant, el Govern britànic tenia l'opció de treballar amb el Govern escocès per assegurar que el referèndum que havia de tenir lloc fos jurídicament impecable, o bé s'arriscava que els escocesos el veiessin com qui els impedia votar democràticament el seu futur. El Govern britànic havia d'escollir entre implicar-se en el procés i consentir el referèndum o rebutjar cooperar, observar com el referèndum tirava endavant de totes maneres i arriscar-se que el consideressin contrari a la voluntat dels escocesos expressada en les eleccions. Tant és així, que un rebuig del Govern britànic a cooperar s'hauria vist a Escòcia com una actitud antiescocesa.

El Govern britànic, doncs, havia de prendre una decisió més aviat de tàctica política i risc polític que no pas una decisió legal. Finalment, m'alegra poder dir que van decidir començar les negociacions amb el Govern escocès per assegurar que qualsevol referèndum que hagués de tenir lloc no impliqués cap dubte legal, i crec que també per assegurar que no eren mal vistos a Escòcia. Crec que tenien por que el rebuig a cooperar comportés encara més popularitat per a l'SNP de la que tenia aleshores.

Els governs britànic i escocès, doncs, van començar negociacions, sobre la base del consens, per assegurar que no hi havia cap dubte que el Parlament escocès podia legislar per tal de celebrar un referèndum sobre la independència. Les negociacions van tenir com a resultat, a l'octubre de 2012, l'Acord d'Edimburg, i la cessió

temporal de poders al Parlament escocès per permetre una base legal clara en l'organització del referèndum, d'una sola pregunta, per la independència d'Escòcia, que s'havia de celebrar abans de finals del 2014.

El tema crucial de l'acord és que els poders legislatius van ser traspassats del Parlament britànic al Parlament escocès, i això permetia al Parlament escocès legislar sobre el referèndum. Això volia dir que la data del referèndum, la pregunta, el dret de sufragi i totes les normes al voltant del referèndum es van debatre i acordar a Escòcia, al Parlament escocès.

Crec que és important assenyalar que aquest acord polític crucial va sorgir de l'acceptació i, de fet, del respecte del mandat electoral donat al Govern escocès perquè tingués lloc el referèndum. El Govern britànic volia assegurar-se que en el procés del referèndum no es percebés una intromissió des de fora d'Escòcia, mentre que el Govern escocès volia que el referèndum tingués una base legal per garantir la seguretat i legitimitat del resultat. Segons aquell acord, també es va decidir que la Comissió Electoral seria la responsable de controlar el referèndum.

Cal remarcar que la Comissió Electoral és un organisme objectiu, respectat per totes dues parts, que regularà la campanya, controlarà els límits de despesa de la campanya establerts pel Parlament, farà la difusió del referèndum i serà responsable del registre dels promotors de la campanya. La participació de la Comissió Electoral independent aporta legitimitat al procés del referèndum en si mateix. De fet, la Comissió Electoral ha fet diverses recomanacions pel que fa al desenvolupament del referèndum, i el Govern escocès les ha acceptat totes.

Des del punt de vista del Govern britànic, la seva implicació en la mecànica del referèndum va acabar al gener de 2013, quan la competència de celebrar un referèndum per la independència es va transferir de Westminster a Escòcia.

El Govern escocès va introduir el Projecte de Llei del referèndum a principis d'aquest any, i des de maig de 2013 la Comissió del Projecte de Llei del Referèndum, amb membres de tots els partits del Parlament escocès, va començar a recollir declaracions orals sobre les propostes. La comissió va prendre declaració a experts constitucionals, organitzacions, persones individuals i, evidentment, membres de les dues campanyes principals, «Yes Scotland» i «Better Together». El projecte de llei va avançar cap al procés parlamentari i es va aprovar fa tot just cinc dies, el 14 de novembre de 2013. Però he de dir, sobretot, que es va aprovar per unanimitat, que tots els membres del Parlament escocès van votar a favor de la llei.

El Govern escocès també va introduir el Projecte de llei de sufragi per al referèndum per la independència d'Escòcia, tal com he esmentat abans, que per primera vegada permet votar als ciutadans de setze i disset anys, a diferència del Projecte de llei del referèndum, que s'havia aprovat a principis d'any.

L'avenç dels dos projectes de llei al Parlament escocès va permetre que fossin analitzats per tots els polítics

del Parlament, per tots els partits. I crec que això va donar als ciutadans la seguretat de la transparència en el procés, i penso que això és una part important del procediment.

Ara que el procés i la mecànica del referèndum ja han estat acordats, el Govern escocès publicarà un llibre blanc sobre la independència d'aquí a una setmana, el 26 de novembre, que descriurà una proposta àmplia del que els electors han d'esperar si Escòcia arriba a ser un país independent.

Una part d'aquest llibre blanc serà el detall del procés de transició després de la resposta positiva al referèndum del 18 de setembre de 2014 i abans de la data d'independència, al març de 2016. Es tracta d'una fase molt important, que inclourà negociacions amb el Govern britànic. També serà el període en què Escòcia haurà d'elaborar l'esborrany d'una constitució escrita. Aquest procés de transició ja s'ha descrit en el document del Govern escocès «El futur d'Escòcia: des del referèndum fins a la independència i una constitució escrita».

Mentrestant, però, les dues parts continuaran defensant el seu punt de vista sobre la independència d'Escòcia. Hi haurà molt debat sobre el tema en el període previ al referèndum, però no hi ha dubte que el procés en si mateix ara té una base legal clara, un mandat electoral fort i l'acceptació de tot l'arc polític. És transparent, està controlat per la Comissió Electoral imparcial i manté els estàndards més alts de legitimitat i seguretat ciutadana. Però, per mi, el més important de tot és que és un referèndum que ha estat dissenyat i construït a Escòcia, i per nosaltres i l'SNP aquest era un punt crucial, que el Projecte de llei del referèndum i el referèndum hagin estat dissenyats i construïts a Escòcia pel Parlament escocès, i estem molt satisfets que hagi estat així.

Gràcies.

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies.

Compareixença

de Patricia Ferguson, diputada del Parlament d'Escòcia (tram. 357-00489/10)

A continuació, té la paraula la senyora Patricia Ferguson.

Patricia Ferguson

(diputada del Parlament d'Escòcia)

Thank you very much Madame President, and can I too thank you for giving us the opportunity to share with you our experiences of the last years and thank you very much for your warm hospitality.

As you have mentioned, my name is Patricia Ferguson, and I am a member of the Scottish Labour Party and I've been a member of the Scottish Parliament for Glasgow Maryhill and Springburn since 1999, when the Parliament was established. During that time I've

held various positions, I was deputy speaker and I was minister for Parliamentary Business, and also minister for Tourism, Culture and Sport.

Until recently I too served on the Referendum Bill Committee and it was a very interesting and very worthwhile experience. I should perhaps say at the outset that my party is opposed to the break-up of the United Kingdom, and is and will be actively campaigning against it, and I probably don't disagree very much with my colleague Stewart in terms of the timeline that he has demonstrated to you this afternoon, but I might perhaps disagree with some of his comments and certainly some of his politics, but that will come as no surprise either to Stewart or I'm sure to any of you.

And I would just make one small point and I don't mean this to be a flippant point, but Stewart did mention that the Parliament was reconvened in 1999. Well, I don't think it was reconvened because the Parliament that ended in 1707 was a Parliament that consisted of the lords and not ladies but just lords of Scotland, and people like me would certainly not have been able to serve in it and even people like Stewart wouldn't have been elected to serve in it, so I like to think that our Parliament was a new start in Scotland, and that it exposes the kind of values that a modern Scotland looks to have. So, I don't like the use of the word reconvening.

But in 2011 my party was unfortunately defeated in the Scottish elections and The Scottish National Party won a majority. I think it's fair to say that that came as a bit of a surprise to many people, not least because the Scottish Parliament is actually designed not to have a majority, so if I can be a very, I hope, magnanimous to Stewart and to his party they did particularly well, and we did particularly badly, and it wasn't just my own party but the other parties in the Parliament too.

So, that was the reality that faced us after that election in 2011, and of course we've always known that the Scottish National Party understandably exists to promote independence so we knew that there would be a referendum, and in fact there had been consultations on a possible referendum during the lifetime of the previous session of the Parliament, but the Scottish Government had not chosen to take that forward any further. But what we didn't know at that point would be whether or not the referendum would be held in spite of the UK Government or with the support of the UK Government, and in my view the UK Government does retain the right to call referenda in the UK and for that reason we felt that it was very important that they agreed that there should be a referendum about the Scottish independence in Scotland.

We didn't think it was in anyone's interests that a decision to have a referendum if it had been made by the Scottish Government would have been subject to some legal challenge through the courts, which would have delayed it, we have made a matter of a great deal of argument and, no doubt, animosity too, as it went to that particular form of scrutiny and that legal challenge. So, we were very pleased that the UK Government decided that it would work with the SNP Government in Scotland in order to agree a form of

rules that both parties could be comfortable with that would govern a referendum.

Now, Stewart has suggested and I think he is to an extent absolutely right that the reason the UK Government perhaps went on this particular road was because they might have faced embarrassment and have been accused of not looking at the democratic will of the Scottish people, and I wouldn't disagree with that.

But what I would always also say is that I think for the Scottish Government to have gone it alone and to have had a referendum without the agreement of the UK Government would also have made it more difficult for them because we would then as I say have had a process that would have been dragged through the court systems and would have been a subject of challenge. So I think actually both sides of the argument did the right thing by cooperating and working together and I think that that was to the good, and I think it does credit to both sides, both the UK Government and to the Scottish Government.

The UK Government of course didn't just say that Scotland could go off and have a referendum. It did lay down some rules, and we must have the referendum before the end of 2014, there has to be one clear question and there had been suggestions before that there might be two questions and it must be fair and recognised as being fair, which was vitally important I think to the conduct of that particular referendum. But interestingly, and this is the part that may or may not be tested in the fullness of time, both parties also agreed that whatever the outcome of the referendum they would work together for the good of the people of Scotland.

So, we now do have one clear question that has been agreed and it isn't necessarily the question that the Scottish Government initially wanted but after discussion with the electoral Commission, who look at these matters on our behalf, one question has been agreed and that is: should Scotland be an independent country?

And that's the process that we are currently going through at the moment. The discussions that have gone on through the Parliamentary process about the passage of both the Scottish Referendum Bill and about the Scottish Independence Referendum Franchise Bill have been very good discussions, they have not been without their moments of..., perhaps not conflict but certainly disagreement and dissension even, but by and large there has been a willingness of all the parties to work together and to try to make this work for the people of Scotland. And Stewart is correct to say the bill was passed last week without disagreement but that was after a number of amendments from both the Government and from opposition parties and agreement being reached on those areas that were still up for discussion.

So, I think it's fair to say that everyone in the Parliament has been..., and it's perhaps not for me to praise my colleagues, but I think there has been a great deal of sense shown in the way that this has been taken forward and one of the key points I think about it is that we will be extending the franchise to 16 and 17 year

old voters for the first time but only for this referendum.

I've had it put to me and I think is an incredible valid point by young people that I know that of course they must take part in the referendum because they will have to live with the consequences longer than any of the rest of us, and I think they are absolutely right to make that point and I was very pleased that the Scottish Government brought forward that particular element of change in our discussions.

I think the Scottish parliamentary process is one which does encourage public participation and a great deal of discussion before any legislation is passed and I think the scrutiny of this bill has been an example of that process working very well, and I think it's worked particularly well in the case of this bill, and has let us to come up with two bills, in fact, but two very robust pieces of legislation that make the Scottish referendum one that we can all be confident about.

It's very important, whatever the result, it's very important to all of us in Scotland that whatever the result it will be internationally recognised as having been a fair and an inclusive process and that people have had their opportunity to have their say. So, we now await with interest white paper that the Scottish Government plan to publish next week. My understanding is that it will be an extremely witty piece of information and I'm hoping to buy a bigger briefcase in order to be able to carry my personal copy around with me, but it will be one that will be the subject of a great deal of scrutiny going forward. The two campaigns are already up and running in favour of independence and against independence, and we will see those campaigns and their contributions to the debate no doubt intensify over time.

But I think we can be confident, we can all be confident that the process that we've put in place that will happen at the referendum next September, will be a robust one and will be one that will stand the scrutiny in the years to come.

Thank you Madame President.

(Traducció.)

Gràcies, senyora presidenta. També m'agradaria donar-vos les gràcies per aquesta oportunitat de compartir amb vosaltres les nostres experiències dels últims anys, i gràcies per la vostra càlida hospitalitat.

Tal com heu esmentat, em dic Patricia Ferguson i sóc membre del Partit Laborista escocès, i he estat diputada al Parlament escocès per la circumscripció de Glasgow Maryhill i Springburn des de 1999, any en què es va establir el Parlament. En aquests anys he ocupat diversos càrrecs. Vaig ser portaveu adjunta i ministra d'Afers Parlamentaris i també ministra de Turisme, Cultura i Esport. Fins fa poc jo també vaig formar part de la Comissió del Projecte de Llei del Referèndum, i va ser una experiència molt interessant, que va valer la pena.

Potser que digui ja d'entrada que el meu partit està en contra del trencament amb el Regne Unit i fa campanya i farà campanya en contra. I probablement estic

bastant d'acord amb el meu col·lega Stewart pel que fa al procés que us ha descrit aquesta tarda, però estic més en desacord amb alguns dels seus comentaris, i certament amb algunes de les seves polítiques. Però això no és cap sorpresa, ni per a l'Stewart ni per a vostès.

També m'agradaria fer un breu comentari, i no vull que sembli un comentari lleuger, però l'Stewart ha esmentat que el Parlament va ser restablert l'any 1999. Bé, jo no crec que fos restablert, perquè el Parlament que es va aturar el 1707 era un parlament que estava format per lords, i no ladies, només lords d'Escòcia, i, per tant, gent com jo no hi hauríem pogut servir, i fins i tot gent com l'Stewart no hauria estat elegida per servir-hi. Per tant, crec que el nostre Parlament va tenir un nou començament a Escòcia, i això demostra el tipus de valors que l'Escòcia moderna vol tenir. Però no m'agrada l'ús de la paraula «restabliment».

El 2011, malauradament, el meu partit va perdre a les eleccions escoceses, i el Partit Nacional Escocès va obtenir la majoria. Crec que és just dir que va sorprendre una mica molta gent, entre altres coses perquè el Parlament escocès no està dissenyat per a l'obtenció d'una majoria. Per tant –i vull ser, espero, magnànima cap a l'Stewart i el seu partit–, realment ho van fer molt bé, i nosaltres molt malament, i no només el meu partit, sinó els altres partits del Parlament també.

Aquesta, doncs, era la realitat que teníem després de les eleccions del 2011. I, evidentment, sempre hem sabut que el Partit Nacional Escocès existeix, és clar, per promoure la independència. Per tant, sabem que hi hauria el referèndum i, de fet, hi havia hagut consultes sobre un possible referèndum durant les anteriors sessions del Parlament, però el Govern escocès fins llavors havia decidit no tirar-ho endavant.

Però el que no sabem en aquell moment era si el referèndum es faria o no independentment del que digués el Govern britànic, o bé amb el suport del Govern britànic. I, des del meu punt de vista, el Govern britànic té el dret de convocar referèndums al Regne Unit. I, per tant, ens semblava important que estiguessin d'acord amb el fet que hi hagués un referèndum per la independència a Escòcia.

Crèiem que no hauria estat bo per a ningú que una decisió de convocar un referèndum l'hagués presa el Govern escocès, perquè això hauria arribat als tribunals, cosa que ho hauria alentit i hauria comportat molta discussió, i, evidentment, també animositat, si s'hagués seguit aquella forma d'escrutini i hagués arribat als tribunals.

Per tant, ens va agradar molt que el Govern britànic decidís treballar amb el Govern de l'SNP a Escòcia per tal d'acordar normes formals amb les quals les dues parts se sentissin còmodes i que regissin el referèndum.

L'Stewart ha suggerit –i penso que fins a cert punt té tota la raó– que potser el motiu pel qual el Govern britànic va escollir aquest camí va ser per evitar una situació de vergonya i per no ser acusats de no vetllar per la voluntat democràtica dels escocesos. En això hi estic d'acord. Però el que també penso és que, si el Govern escocès hagués continuat sol i hagués organitzat

el referèndum sense l'acord amb el Govern britànic, això també els ho hauria posat més difícil, a ells, perquè aleshores, com he dit, el procés hauria estat recorregut als tribunals. Per tant, crec que totes dues parts van fer el que era correcte, cooperant i treballant conjuntament. I crec que van fer bé, i això honra les dues parts, tant el Govern britànic com l'escocès.

Evidentment, el Govern britànic no va dir només que Escòcia podia tirar endavant amb el referèndum, sinó que va establir certes normes: hem de fer el referèndum abans del 2014 i cal que hi hagi una pregunta clara –i hi havia hagut qui, abans d'això, havia suggerit que hi haguessin dues preguntes–, i ha de ser just i reconegut com a just, fet que és molt important, crec jo, per al desenvolupament del referèndum. Però curiosament –i potser aquesta part es podrà veure amb el temps– totes dues parts també van acordar que, fos quin fos el resultat del referèndum, treballarien conjuntament pel bé dels escocesos.

Per tant, ara tenim una pregunta clara que s'ha acordat i que no necessàriament és la pregunta que inicialment volia el Govern escocès, sinó la que s'ha acordat després de discutir-la amb la Comissió Electoral, que s'encarrega d'aquests temes en nom nostre. Una pregunta acordada que és: «Escòcia hauria de ser un país independent?»

I aquest és el procés pel qual passem ara mateix. Hi ha hagut el procés parlamentari de discussió tant del Projecte de llei del referèndum d'Escòcia com del Projecte de llei de sufragi per al referèndum per la independència d'Escòcia. Han estat bones discussions, hi ha hagut també moments de..., potser no de conflicte, però sí de desacord i fins i tot de dissensió, però en general tots els partits han tingut la voluntat de treballar conjuntament i que això servís per als ciutadans i ciutadanes escocesos. I l'Stewart té raó quan diu que el projecte de llei va ser aprovat la setmana passada sense desacord, però sí després de diverses esmenes tant del Govern com dels partits de l'oposició, i s'ha arribat a acords en aquelles àrees en què encara hi havia discussió.

Per tant, crec que és just dir que tothom al Parlament ha..., potser no em toca a mi lloar els meus col·legues, però penso que s'ha demostrat molt sentit comú en la manera com s'ha anat avançant. I un dels punts clau sobre això ha estat que ampliarem el dret de vot als setze i disset anys, per primera vegada, però només en aquest referèndum.

La gent jove que conec m'ha dit –i crec que és un punt molt vàlid– que evidentment que hi volen participar, en el referèndum, perquè ells hauran de viure amb les conseqüències durant més temps que qualsevol de nosaltres, i crec que tenen tota la raó. I estic molt satisfeta que el Govern escocès hagi inclòs aquest element concret de canvi en les nostres discussions.

Crec que el procés parlamentari escocès aconsegueix estimular la participació ciutadana i la discussió àmplia abans d'aprovar qualsevol llei. I penso que l'escrutini d'aquest projecte de llei ha demostrat que aquest procés funciona molt bé, i ha funcionat molt bé sobretot en el cas d'aquest projecte de llei. I ens ha

permès aprovar dos projectes de llei, de fet, dues lleis que fan que tothom pugui confiar plenament en el referèndum escocès.

És molt important, sigui quin sigui el resultat, i és molt important per a tots nosaltres a Escòcia que, sigui quin sigui el resultat, tingui un reconeixement internacional que ha estat un procés just i inclusiu, i que la ciutadania ha tingut l'oportunitat de dir-hi la seva.

Per tant, ara esperem amb interès el llibre blanc que el Govern escocès publicarà la setmana que ve. Entenc que serà un document extremadament enginyós i espero poder-me comprar un maletí més gran per poder-hi portar la meua còpia personal, però segur que serà subjecte d'un gran escrutini. Les dues campanyes ja han començat, a favor i en contra de la independència, i segur que veurem com amb el temps es van intensificant aquestes campanyes i les seves contribucions. Crec que tots podem estar segurs que el procés que hem començat i que tindrà lloc en el referèndum del setembre que ve serà un procés fort i que es mantindrà els propers anys.

Gràcies, senyora presidenta.

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies. A continuació, obrim un torn de paraula per a la intervenció dels grups parlamentaris per un temps màxim de cinc minuts cadascun. En primer lloc, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, la il·lustre senyora Marta Rovira.

Marta Rovira i Vergés

First of all, thank you very much for your contribution here, in the debate in the Parliament of Catalonia. As you know the key issue we have here is to vote or not to vote. I think there are a lot of differences in your case, but I will go on in Catalan, in our language as now I have some questions for Mr. Maxwell.

(Traducció.)

Primer de tot, moltes gràcies per la vostra contribució aquí, al debat en el Parlament de Catalunya. Com sabeu, el tema clau que tenim aquí és votar o no votar. Crec que hi ha moltes diferències en el vostre cas. Ara seguiré en català, la nostra llengua, ja que tinc diverses preguntes per al senyor Maxwell.

Com suposo que ja sabeu, que ja coneixeu, el nostre procés en aquesta legislatura neix d'un mandat democràtic: les passades eleccions al Parlament de Catalunya en aquest Parlament, el passat 25 de novembre, en què un 74 per cent de la gent que va anar a votar, que va ser de les vegades que van anar a votar més ciutadans en unes eleccions al Parlament de Catalunya, va elegir poder votar per decidir el futur polític del seu país. El que unia aquest 74 per cent de la gent que va anar a votar és que va escollir programes electorals que apostaven pel dret a decidir per decidir definitivament quin futur teníem a nivell de país.

Dit això, el que estem intentant treballar, evidentment, és que aquest dret a decidir, aquest exercici del dret a decidir, s'esdevingui de la mateixa manera, doncs, que el cas escocès, per dir-ho clarament, en el sentit que el que nosaltres busquem, el que nosaltres volem, és un acord amb el Govern espanyol per poder exercir el dret a decidir, perquè els ciutadans de Catalunya puguin escollir en quin país volen viure. No els explico els antecedents polítics que ens han portat a aquest punt, perquè dono molta importància al mandat de les urnes perquè des de les institucions catalanes, però també des de les institucions espanyoles, es faciliti que els ciutadans de Catalunya, després d'eterns fracassos polítics d'encaix a l'Estat espanyol, decideixin el seu futur.

El que jo pregunto, tenint com a exemplar l'acord entre el Govern britànic i Escòcia, al senyor Maxwell és: vostè em sembla que ha dit..., m'ha semblat entendre molt clarament que si no hi havia acord, si no hi havia acord polític, vostès també sentien un mandat de les urnes, se sentien legítimats per donar compliment al fet que els escocesos poguessin escollir el seu futur polític. Em sembla que s'hi ha fet referència; no sé si això, si aquesta referència anava per la llei, el projecte de llei que vostès tenien l'any 2010 preparat per entrar al Parlament escocès abans de convocar les eleccions. Aquesta seria una primera pregunta.

La segona pregunta és: n'ha parlat vostè, de tot el previ a arribar al moment en què estan en aquest moment a Escòcia, que és..., i em sembla un dels processos participatius més exemplars que s'han conegut darre-rament, la National Conversation. M'agradaria saber, aquest debat nacional que vostès van fer a tot el territori escocès, quina contribució va fer als ciutadans escocesos; els va apoderar per reclamar decidir el seu futur polític a través de les urnes? Va també fer obrir els ulls d'alguna manera al Govern britànic o a la resta de britànics que els ciutadans escocesos ja feien un debat sobre el futur polític del país que volien portar a les urnes?

Una tercera pregunta seria si vostè està d'acord amb el fet que puguin votar els joves a partir dels setze anys, i quins efectes creu vostè que això podrà tenir en el resultat sobre la independència d'Escòcia.

I, finalment, a mi m'agradaria que tornés a explicar per què creuen vostès que tenien tot el dret a plantejar un referèndum a Escòcia sobre la independència d'Escòcia, malgrat que aquesta no fos..., o hi hagués un debat sobre si aquesta matèria era susceptible de ser preguntada als escocesos o no, al marge d'un acord amb el Govern britànic, no? M'ha semblat que comentava si aquesta era una opció política, doncs, que entrava dintre la possibilitat de ser preguntada, dintre..., per tant, tot el bloc constitucional, o no. Perquè aquí, exactament, en aquests moments, també és un dels debats que tenim oberts: que no podem preguntar als ciutadans de Catalunya sobre si estan d'acord o no a viure en un estat independent, perquè ens diuen que aquesta opció política no és possible en una institució espanyola que el que fa és consagrar la possibilitat, diguéssim, de pensar el que vulguem des d'un punt de vista polític, no?, per tant, la riquesa política, les diferents opcions polítiques.

Per a la senyora Ferguson –i per anar acabant–, a mi m'agradaria saber per quins motius vostè va votar a favor d'un referèndum d'independència a Holyrood, doncs, recentment. Per quins motius ho va fer? Quina convicció creu que és la millor manera..., quina explicació hi dona, al fet que aquesta és la millor manera per saber quina sortida política ha de tenir Escòcia; si la senyora Ferguson entén que hi pugui haver gent en contra d'un referèndum, d'una consulta als ciutadans de Catalunya, quan hi ha un mandat democràtic tan clar de les urnes del passat 25 de novembre, que diu que les institucions catalanes han de fer tot el que estigui a les seves mans perquè els ciutadans de Catalunya puguin votar, i en últim lloc, si pensa que el Govern espanyol hauria també de cooperar. Vostè ha posat molt de valor al fet que hi hagués un acord, que hi hagués aquest acord entre el Govern britànic i el Govern escocès; doncs, si pensa que aquí el Govern espanyol també hauria de cooperar de la mateixa manera que ho va fer el britànic, com vostè explicava, perquè hi hagués aquesta consulta, perquè hi hagués aquest referèndum a Catalunya, entenent que aquesta és la millor manera d'afavorir les dues parts, com vostè també exposava, no?, i, per tant, de trobar unes normes de joc que permetessin expressar als ciutadans de Catalunya en quin futur país volen viure i, de la mateixa manera, facilitar la relació i el diàleg amb el Govern espanyol sobre la voluntat dels catalans expressada a les urnes.

La presidenta del Parlament

A continuació, té la paraula el diputat Ferran Pedret, en nom del Grup Socialista.

Ferran Pedret i Santos

Moltes gràcies, presidenta.

First of all, I would like to beg your pardon for my poor English speaking skills. And after that... *(Rialles.)* After that, I would thank you both for your speeches today, for your explanations on behalf of the Socialist Party of Catalonia.

As you know we are strongly advocating for Catalonia to follow the steps of the Edinburgh Agreement, so I will try to explain that today in Catalan, if it's possible.

(Traducció.)

Primer de tot, m'agradaria disculpar-me pel meu nivell baix d'anglès oral. I després d'això... (Rialles.) Després d'això, en nom del Partit Socialista de Catalunya, m'agradaria agrair-vos a tots dos els vostres parlaments d'avui, les vostres explicacions.

Com sabeu, nosaltres defensem fermament que Catalunya segueixi els passos de l'Acord d'Edimburg. I ara intentaré explicar-ho en català, si és possible.

Per tant, passaré al català per explicar que hem trobat, des del Grup Socialista, molt interessants les explicacions que avui ens han donat el senyor Stewart Maxwell i la senyora Patricia Ferguson. A nosaltres ens sembla que és certament de lamentar que no ens puguem trobar en una situació com la que es troben ara

mateix el Regne Unit i Escòcia amb relació a la celebració d'un referèndum sobre la independència escocesa. Perquè ens sembla que és de tot punt desitjable que hi hagi, sobre qüestions tan extraordinàriament complexes i delicades com les que es plantegen en el cas escocès i com la que es planteja també a Catalunya, un acord polític bàsic per fer possible la realització del principi democràtic, que és allò en què els socialistes de Catalunya estem absolutament entossudits i absolutament entestats a assolir.

En aquest sentit, ens han semblat molt interessants totes les reflexions, però ens ha semblat molt interessant una reflexió que feia la senyora Ferguson i en què li demanàvem que aprofundís o que abundés, que és la reflexió sobre les virtuts de l'acord polític tant per fer possible la consulta –el referèndum, en la terminologia que s'empra a Escòcia– com també per fer que aquesta consulta o referèndum sigui més fàcil de conduir des de la perspectiva estrictament escocesa, és a dir, des de la perspectiva del consens social i polític necessari a Escòcia per garantir que el comú de la ciutadania escocesa, almenys una àmplia majoria, reconeguin legitimitat, reconeguin licitud al procés de consulta. Perquè a nosaltres ens sembla que la pregunta pertinent, i a la qual no ens ha sabut contestar ningú, de moment, de manera satisfactòria, és: quina és l'alternativa a l'acord polític per consultar. Perquè la manca d'acord polític per consultar en el nostre cas –i entenem que segurament hauria estat així també en el cas escocès– hauria convertit la consulta en un exercici molt complex des del punt de vista de les conseqüències polítiques i socials en un cos electoral com era l'escocès, on hi podria haver qui discutís la legitimitat, la legalitat del procediment de consulta.

Per tant, a nosaltres això ens sembla de tot punt necessari per al reconeixement del procés en si mateix, per al reconeixement del resultat que aquest procés generi, no només per part del Govern britànic, en aquest cas, que és amb qui caldria negociar qualsevol dels resultats que es poguessin produir, per a la seva implementació efectiva –vostès han parlat del període de transició–, sinó també per al reconeixement per part del comú del cos electoral i per al seu reconeixement internacional.

Per tant, a nosaltres ens sembla que l'únic escenari en què realment és factible fer possible l'expressió dels catalans i les catalanes sobre el seu futur polític col·lectiu és un escenari en què hi hagi acord polític i que, per tant, generi un fort consens polític i social a Catalunya. En aquest sentit, nosaltres, diguem-ne, envegem la situació que s'ha produït al Parlament escocès en els darrers dies, en el sentit que s'hagi pogut aprovar la Llei del referèndum escocesa per unanimitat.

Nosaltres aquí, a Catalunya, tenim una llei, que és la 4/2010, que desenvolupa les consultes ciutadanes per via de referèndum. I estem treballant també en una llei de consultes no referendàries, una llei que encara no s'ha aprovat, però que està en tràmit parlamentari. Nosaltres, els socialistes, entenem que aquesta llei que estem tramitant no serveix per fer una consulta sobre la independència, però, en canvi, entenem que en el nostre marc constitucional i en la nostra legalitat, tant

orgànica com ordinària, hi ha la possibilitat d'encaixar-hi una consulta als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya. I, per tant, entenem que tot està restringit purament a una qüestió de voluntat política de generar un acord per fer possible aquesta consulta. I clar, aquest és un punt que té molt poc de discussió jurídica, que és una pura qüestió de discussió política.

Abans, el senyor Maxwell s'hi ha referit, i la senyora Ferguson també, fent referència a les paraules del senyor Maxwell. Un govern imbuït del principi democràtic i un govern intel·ligent hauria d'asseure's a negociar un acord com pot ser l'Acord d'Edimburg. I en aquest cas ja trobaríem la manera de batejar-lo –«l'acord de Barcelona» o com calgués. Però hauria d'asseure's a negociar un acord que fes possible la consulta. Sense això, em sembla que els altres escenaris són difícilment desitjables.

Moltes gràcies.

La presidenta del Parlament

En nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa Verds - Esquerra Unida i Alternativa, té la paraula l'illustrat senyor Jaume Bosch.

Jaume Bosch i Mestres

Gràcies. En primer lloc, voldria presentar molt breument el meu grup polític, Iniciativa per Catalunya Verds, de què formo part, perquè és membre del Partit Verd Europeu, i conjuntament amb el Partit Verd Escocès som les dues úniques forces polítiques de nacions sense estat, per ara, que formem part del Partit Verd Europeu.

Els volia començar expressant el meu agraïment, l'agraïment del meu grup, tant per les paraules que han adreçat a aquest Parlament com pel fet que hagi vingut una representació plural del Parlament d'Escòcia. I en aquest sentit els vull expressar el més profund sentiment d'enveja i d'admiració, eh? –d'enveja i d'admiració–, perquè vostès donen un exemple de maduresa democràtica. Vostès saben que aquí estem en un procés que voldria ser similar al seu, però que topa amb un gran obstacle, que és que els dos grans partits de l'Estat –el Partit Popular i el Partit Socialista Obrer Espanyol– no permeten que els ciutadans i ciutadanes de Catalunya puguin votar com ho faran els ciutadans i ciutadanes d'Escòcia. Per tant, jo, més que enveja pel Parlament escocès, tinc enveja pel Parlament britànic, eh?, perquè ja m'agradaria que aquí, al Parlament de l'Estat espanyol, hi hagués unes circumstàncies similars.

També els voldria dir que en aquest sentit és important, ens sembla, que vostès donin un exemple que tant forces polítiques que estan pel sí a la independència com pel no a la independència poden estar expressant conjuntament la voluntat que Escòcia pugui celebrar el seu referèndum. Però, en tot cas, jo els voldria fer preguntes sobre Escòcia, no sobre Catalunya.

Al senyor Maxwell li voldria fer una pregunta, que és: vostès saben..., s'ha citat ràpidament, però jo voldria que hi aprofundís. Tinc entès que el Govern escocès

volia que el referèndum tingués dues preguntes. I, per tant, m'agradaria que expliqués que..., ja sé que finalment no seran dues preguntes, però sembla que inicialment sí que s'havia parlat de la conveniència que poguessin ser dues preguntes. M'agradaria si ens pogués aclarir una mica aquest tema.

Tres preguntes per a tots dos. La primera seria: tinc entès que en el debat que ja s'ha iniciat, de cara al referèndum de l'any que ve, en aquests moments el que s'està debatent molt a Escòcia és que la ciutadania exigeix, tant dels partits que defensen el sí com dels que defensen el no, que expliquin quin és el seu model d'Escòcia per al futur, quin és el seu model econòmic, quin és el seu model democràtic, quin és el seu model de creixement; és a dir, que el referèndum està servint per fer un autèntic debat sobre l'Escòcia del futur. I m'interessaria si em poguessin explicar o aprofundir una mica en això.

La segona pregunta és: que si guanyés el sí a la independència..., el senyor Maxwell s'ha referit a aquest procés de transició; a mi m'agradaria que pogués aprofundir una mica en com veuen aquest procés de transició. Ha parlat d'aquell llibre blanc que sortirà ben aviat, però com veuen aquest procés de transició i quin temps creuen que podria tenir aquest període de transició, és a dir, quina durada podria tenir aquest període de transició, si voldria dir que haurien de negociar amb el Regne Unit, com suposo, si també creuen que seria el moment de negociar amb la Unió Europea; com defineixen aquest model, aquest període de transició.

La tercera pregunta per a tots dos és: si guanyés el no, vostès tenen por o tenen la preocupació que pogués haver-hi un retrocés en la capacitat d'autogovern d'Escòcia? O creuen que, independentment del que passi, de si surt «sí» o si surt «no», l'autogovern d'Escòcia és prou ferm perquè no hagi de patir intents de retrocés o de centralització per part del Govern britànic?

I l'última pregunta, per a la senyora Ferguson, és que ja sé que, evidentment, del seu tarannà democràtic i del que ha explicat ella, si sortís que sí, el Partit Laborista acceptaria el resultat, com és obvi en una democràcia. Però sí que m'agradaria que pogués aprofundir, en el cas que sortís que sí i Escòcia fos independent, en com enfocaria la seva tasca política, el Partit Laborista. Acceptaria ja aquell marc com a voluntat del poble escocès? Plantejaria la necessitat que en un futur pogués haver-hi un referèndum que permetés retornar al Regne Unit? M'agradaria que poguessin concretar una mica aquestes qüestions.

Moltíssimes gràcies.

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies. A continuació, en nom del Grup Mixt, té la paraula el senyor Quim Arrufat.

Quim Arrufat Ibáñez

Hello. First of all, I have to say I'm sorry for arriving so late to your two interventions, which it has been probably very interesting but I had..., we are..., I'm repre-

senting here the smallest group, so..., I had to be in a press conference, so therefore the delay of my arrival, therefore I couldn't listen to Mr Maxwell from SNP, but I have some questions to ask, as you have seen, as you probably know from our situation, we are not having a process towards referendum so we are not having a debate but a conflict, a political conflict about whether we can celebrate a referendum or not. So, whether we are able to hold a referendum or not, which is another question, so I'm not going to ask you about our situation but about yours because it's highly more interesting than ours which is just a conflict on yes or no, so..., do we have the permission of the right in a referendum or not?, and it doesn't depend on Catalans, it depends on the central parties in Spain, one of them is represented in this room, and they, as far as we know, they are not allowing us to celebrate this referendum.

So, I wanted to ask you about your process and how important is in the Scottish society and the Scottish process towards the referendum, the idea of what will have after, so, of which Scotland will be designed after the referendum depending on the yes or the no on this plebiscite.

So, because I don't know you have said it in your interventions but I know in this..., at the end of this month the Scottish Government has to present a white paper which is only..., it belongs only as far as I know to the Scottish Government, so it's a political position of the Scottish National Party, of the Scottish Government, on what will happen after... So, what idea of Scotland do the Scottish National Party, the current Scottish Government, have on what will happen with Scotland, how important it is in the debate between yes and no, the idea of the day after. So, is it moving to other debates in Scottish society beyond the referendum?

And a more concrete question, I know the legal basis of the referendum but politically in the Scottish society and the United Kingdom, which percentage of voters do the referendum need or the yes needs to be legitimated. So, which percentage of participation in the referendum and then inside this participation which percentage would be politically, I mean, would be legitimated to go towards independence.

These were my principal two questions. Many thanks for your interventions.

(Traducció.)

Hola. Primer de tot, vull disculpar-me per haver arribat tard a les dues intervencions, que deuen haver estat molt interessants, però tenia..., jo represento el grup més petit i havia de ser en una conferència de premsa, per això el meu retard. No he pogut sentir el senyor Maxwell, de l'SNP, però tinc algunes preguntes per fer-li.

Tal com deveu haver vist, o probablement ja sabeu de la nostra situació, aquí no estem tenint un procés cap al referèndum, o sigui que no estem tenint un debat, sinó un conflicte, un conflicte polític sobre si podem celebrar o no un referèndum, sobre si som capaços de celebrar un referèndum o no, que és una altra qüestió.

Per tant, no us pregunto sobre la nostra situació, sinó sobre la vostra, perquè és molt més interessant que la

nostra, que és només un conflicte sobre sí o no, sobre si tenim permís per fer el referèndum o no. I això no depèn dels catalans, sinó que depèn dels partits principals d'Espanya, un dels quals està representat en aquesta sala, i pel que jo sé no ens permeten celebrar el referèndum.

Us volia preguntar, doncs, sobre el vostre procés i com n'és d'important en la societat escocesa el procés cap al referèndum, la idea de què vindrà després, és a dir, de quina Escòcia es dissenyarà després del referèndum en funció del sí o del no d'aquest plebiscit.

Per tant, no sé si ho heu dit en les vostres intervencions, però sé que a finals de mes el Govern escocès ha de presentar un llibre blanc que pertany, pel que sé, al Govern escocès; per tant, és una posició política del Partit Nacional Escocès, del Govern escocès, sobre què passarà després. O sigui, quina idea tenen el Partit Nacional Escocès i l'actual Govern escocès sobre què passarà amb Escòcia, com n'és d'important en el debat entre el sí i el no la idea del dia després. S'està movent cap a altres debats en la societat escocesa, més enllà del referèndum?

I una pregunta més concreta. Ja conec la base legal del referèndum, però, políticament, en la societat escocesa i al Regne Unit, quin percentatge de votants necessita el referèndum o quants sí necessita el referèndum perquè sigui legítim? És a dir, quin percentatge de participació en el referèndum, i, després, dins d'aquesta participació, quin percentatge caldria perquè fos legítim de cara a obtenir la independència.

Aquestes eren les meves dues preguntes. Moltes gràcies per les vostres intervencions.

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies. A continuació, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'illustre senyor Josep Rull.

Josep Rull i Andreu

Gràcies, senyora presidenta.

Thank you for coming. We would like to talk about democracy. Actually, we both share a commitment to democracy. So, for us this is the most important issue in this debate.

(Traducció.)

Gràcies per haver vingut. A mi m'agradaria parlar de democràcia. De fet, compartim amb vostès un compromís amb la democràcia. Per nosaltres, doncs, aquest és el tema més important d'aquest debat.

Gràcies per ser-hi. L'inconvenient d'intervenir el darrer és que moltes de les preguntes ja s'han fet. A mi m'agradaria formular diverses qüestions. La primera és, si a l'hora de definir el seu model per donar la veu al poble d'Escòcia, han començat a escriure des de zero, en termes de legislació britànica o escocesa, o han agafat com a referent d'altres experiències a nivell de dret comparat. Per exemple, si han tingut en compte el procés quebequès, si han tingut en compte el que va

passar a Montenegro, quina jurisprudència internacional han aollit, o han escrit un full de ruta estrictament d'acord amb el seu criteri i d'acord amb la legislació estrictament britànica o escocesa. Aquesta seria una pregunta dirigida a tots dos.

La segona qüestió és: la figura del referèndum en la legislació britànica. Quina naturalesa té el referèndum? És un referèndum en tots els casos vinculant? És consultiu? El Parlament escocès prèviament tenia una legislació pròpia per organitzar referèndums? El Parlament britànic tenia una norma específica per organitzar aquests referèndums? Si ens poguessin també donar llum sobre les bases legals en virtut de les quals vostès han construït aquest procés.

Següent qüestió, eh?, i sobretot adreçada a la senyora Ferguson. Seria la següent. És a dir, hi ha una legitimitat fruit d'unes eleccions en què guanya una formació política que vol fer un referèndum. En cas que hi hagués hagut una negativa rotunda per part del Parlament de Westminster, quina força o quina legitimitat hauria tingut el resultat d'aquelles eleccions pel Parlament escocès en què majoritàriament el poble d'Escòcia va votar una opció que volia fer un referèndum o que volia la independència? Quina hauria estat la..., quina valoració n'hauria fet vostè, d'una negativa rotunda per part de Westminster d'acceptar la possibilitat d'asseure's a negociar, a poder pactar una sortida com la sortida sensata, de sentit comú, que vostès han plantejat. I aquesta és la nostra principal dificultat, que a l'altra banda hi tenim un parlament que es nega d'una manera molt majoritària a entrar en cap mena de debat, eh? Nosaltres insistim que aquí, a l'Estat espanyol, la qüestió no és en termes de legalitat, perquè la legalitat espanyola permetria fer un referèndum, sinó de voluntat política.

La pregunta més simple és: què passa quan l'altra part es nega sistemàticament, de manera constant i molt majoritària, a entrar a oferir cap mena d'alternativa, cap mena de sortida, cap mena de camí, i es nega la possibilitat de fer un referèndum? Quines opcions considera que es poden plantejar?

I la darrera no seria una pregunta, sinó una reflexió, que és: jo també comparteixo i des del nostre grup parlamentari compartim aquest sentiment d'enveja que s'ha expressat anteriorment. Perquè vostès sobretot el que demostren és que hi ha un fort sentiment democràtic, hi ha uns valors que són transversals entre totes les formacions polítiques, i sobretot d'entendre que les urnes mai no són el problema, sinó que les urnes són la solució, que donar la veu al poble mai no ha d'esdevenir, diguem-ne, cap element negatiu; al contrari, que justament l'exercici de la democràcia en ella mateixa acaba sent la solució a aspiracions tan legítimes com la d'un poble de tenir les seves pròpies estructures d'autogovern.

Gràcies, doncs, senyora presidenta.

La presidenta del Parlament

A continuació, i d'acord amb l'article 50.2 del Reglament, seguirem amb la intervenció del diputat senyor

Maxwell i de la diputada senyora Ferguson per tal de respondre les preguntes dels grups parlamentaris, agraint-los de nou que siguin aquí, i que suposo que els hem donat prou feina perquè ara es puguin ordenar una mica les respostes. Primer, senyor Maxwell?

Stewart Maxwell

There are a lot of questions (*rialles*) in there, but can I thank you very much for those questions, I think very pertinent questions, I think it's better if we take them in party groups we'll both answer each one. Ok?

(Traducció.)

Hi ha hagut moltes preguntes. (Rialles.) Primer us vull agrair les preguntes, crec que han estat molt pertinents. Em sembla que és millor si anem partit a partit i els anem contestant un per un, d'acord?

La presidenta del Parlament

Sí, sí.

Stewart Maxwell

You began by asking about the idea that if we had not had agreement of the UK Government and we had gone ahead on the basis in our view of the Scottish Parliament to hold the referendum, what would have been based on, would it have been based on the draft bill in 2010. I think the answer is probably not the case, because things had moved on after the 2011 election, and therefore we still would have had a further consultation process, we still would have gone through the process that we did go through, so the eventual bill that we would have based it on would have been probably very like the bill that we currently have and there might have been small differences but we would have made it as close to that as possible.

And so, effectively, you asked it later, but I'll answer it now because I think it's connected to this, we believe that we had the right to hold the referendum regardless to the UK Government's position for a number of reasons. Firstly, the Scottish Parliament is entitled to vote, to discuss and vote on anything it wants, it doesn't mean it has power over that but it has the right to have a debate and vote on defence matters or foreign affairs, even though we don't have powers over this.

And in fact this week, on Wednesday, the Labour Party have announced a debate, in their time, on defence issues, so, that's a normal process that happens in the Scottish Parliament. All referendum in the UK and the referendum that we would have held had there not been a UK agreement, would have been a consultative referendum, and so..., it we would not have had the legal authority in the sense of the one that we are going to have will, but it would have been consultative, and we think that would have had almost as much force as a legally binding referendum because the people of Scotland would have spoken, they would have said yes or they would have said no, and we think it would have been very difficult for UK Government to resist

the opinion of the people expressed fairly in a referendum, even though it was just consultative.

And we took as one of our examples the fact that many years ago the then UK Government under Margaret Thatcher, the conservative Government in the 1980s, decided to privatise the water supply industry in the UK, and in Scotland that was resisted, we were opposed to that, and Strathclyde region, a council area, a large council area in the west of Scotland held the referendum on whether or not people supported the privatisation of the water supply. There was a lot of majority against that and at the end although it wasn't binding in any way and although that council had not power over water, effectively what happened was that the water supply was privatised throughout the rest of the UK, but in Scotland that was left in public hands, so the force of that vote was very important in changing the UK Government's mind and I think it would have been the same here.

Very quickly on your other two points, did the National Conversation effectively open the eyes of UK Government, no I couldn't claim in any way that the National Conversation did that and I wouldn't... I think though the National Conversation was an important part of the journey and it led up to eventually the formal consultations that the Scottish Government held, and I think the fact that the Scottish Government's consultation received 26.000 responses and the UK Government consultation received 2.800 responses, in other words, the Scottish Government consultation received ten times more responses than the UK one, I think was partly because of the discussion, the debate that was going on in Scotland partly the National Conversation but not by any means to a large part, but it also reflects the views of the Scottish people that they thought the people who should be responsible for this are the Scottish Parliament and the Scottish Government and not the UK Government, I think. And that difference in replies in terms of numbers I think reflects the view of the people that they thought the Scottish Parliament is the right place for us to decide it.

(Traducció.)

Has començat preguntant per la idea de, si no haguéssim obtingut l'acord amb el Govern britànic i haguéssim continuat partint del nostre punt de vista del dret del Parlament escocès de celebrar el referèndum, en què s'hauria basat, això, si s'hauria basat en el projecte de llei del 2010. Crec que la resposta és que probablement no, perquè les coses s'havien continuat movent, després de les eleccions de 2011. I, per tant, hauríem tingut un procés de consulta més enllà, hauríem passat pel procés pel qual vam passar. Per tant, el projecte de llei en el qual ens hauríem basat probablement hauria acabat sent molt igual del que tenim actualment; potser hi hauria hagut petites diferències, però l'hauríem fet tan semblant a l'actual com hagués estat possible.

Així, doncs –crec que això s'ha preguntat més tard, però ho contesto ara perquè hi està connectat–, creiem que teníem el dret de fer el referèndum fos quina fos la posició del Govern britànic, per diverses raons. Primer, el Parlament escocès té dret de vot, de discutir i

votar sobre qualsevol cosa que vulgui. No vol dir que tingui la competència sobre el tema, però sí que té el dret a debatre-ho i votar en temes de defensa o afers exteriors, encara que no hi tingui competència.

I, de fet, aquesta setmana, dimecres, el Partit Laborista ha anunciat un debat, al seu torn, sobre temes de defensa, així que es tracta d'un procés normal que té lloc al Parlament escocès. Qualsevol dels referèndums del Regne Unit –i el referèndum que hauríem celebrat si no hi hagués hagut l'acord amb el Regne Unit– són referèndums de consulta; per tant, no hauria tingut l'autoritat legal, en el sentit del que tindrem l'any que ve, però hauria estat un referèndum de consulta. I crec que hauria tingut la mateixa força legal i vinculant, perquè els ciutadans d'Escòcia haurien parlat i haurien dit que sí, o que no. I crec que hauria estat molt difícil, per al Govern britànic, obviar l'opinió de la ciutadania expressada de manera justa en un referèndum, encara que fos de consulta.

Vam prendre com a exemple el fet que fa molts anys, l'aleshores Govern britànic de Margaret Thatcher, el Govern conservador dels anys vuitanta, va decidir privatitzar la indústria de subministrament d'aigua del Regne Unit, i a Escòcia ens hi vam oposar. I la regió de Strathclyde, una de les regions, una regió gran de l'oest d'Escòcia, va organitzar un referèndum per determinar si la gent estava a favor o en contra de la privatització de l'aigua, i hi va haver una majoria en contra. I al final, tot i que no era vinculant, i tot i que aquella regió no tenia competències sobre l'aigua, el que va passar va ser que es va privatitzar el subministrament de l'aigua a la resta del Regne Unit, però a Escòcia va continuar sent públic. Per tant, la força d'aquell vot va ser molt important per canviar el punt de vista del Govern britànic, i crec que en aquest cas també hauria passat.

Molt ràpidament, pel que fa a les altres dues preguntes, de si la Conversa Nacional va fer obrir els ulls del Govern britànic. No, jo no diria que la Conversa Nacional ho aconseguís. Crec, això sí, que la Conversa Nacional sí que va ser una part important del procés i va portar cap a les consultes formals que va organitzar el Govern escocès. I crec que el fet que la consulta del Govern escocès rebés 26.000 respostes i la del Govern britànic 2.800, és a dir, que la del Govern escocès rebés deu vegades més respostes, va ser en part pel debat que hi havia a Escòcia, en part per la Conversa Nacional, però no només per això. Però també reflecteix la idea dels escocesos, el fet que pensessin que qui havia de ser-ne responsable eren el Parlament escocès i el Govern escocès, i no el Govern britànic. I la diferència en el nombre de respostes crec que reflecteix aquesta idea dels escocesos, el fet que pensessin que el Parlament escocès era el lloc on calia decidir.

Patricia Ferguson

I think your main question to me was about why my party voted for the referendum, why we voted for it to take place, and I think it's probably fair though to just step back a little to one of the questions to Stewart about the agreement of the UK Government holding a referendum. And one of the reasons why I'm particu-

larly pleased that the UK Government did come to this point and were mature and had a conversation with the Scottish Government and decided that that is how it worked is because without that agreement we would not have been able to include even in a consultative referendum really 16 and 17 year olds, because we do not, as Scottish Parliament, have the power to decide who takes part in an election so that would have been one of the weaknesses that it would have had, I think it would have had many others, to be honest, but that would certainly have been one of them.

I think the reason why we have voted in order to have the referendum is because what we were actually voting for was the process around the referendum. I suppose to an extent we had accepted that it is inevitable there would be a referendum and therefore we wanted to work with the Government and anyone else in Scotland civic Scotland and everyone else, to make sure that whatever the outcome of that referendum, it was conducted fairly, it was above board and the outcome was recognised as being fair and fairly arrived at, so that should be why we have been part of that process and why we have taken it forward and I think what we have ended up with does all of those things, and I think it has been a good example of cooperation in that sense but I wouldn't want you to think that that lessens my opposition to a yes vote on that referendum in any way, shape or form, but I think it has been strengthened by having the input from other parties, albeit parties very much opposed to a yes outcome and I think it's also been strengthened by having the UK Government agree that it should happen.

(Traducció.)

Crec que la pregunta que m'heu fet sobre el meu partit ha estat per què el meu partit va votar a favor del referèndum, per què vam votar a favor que tingués lloc. I crec que cal anar una mica enrere, a una de les preguntes que li heu fet a l'Stewart sobre l'acord amb el Regne Unit per celebrar el referèndum. I una de les raons per les quals jo estic molt satisfeta que el Govern britànic arribés a aquest acord, tinguéssiu prou maduresa per conversar amb el Govern escocès i decidir que calia fer-ho així, és perquè sense l'acord no hauríem pogut incloure fins i tot en un referèndum de consulta els joves de setze i disset anys, perquè com a Parlament escocès no tenim la competència per decidir qui participa en una votació, i això hauria estat una de les febleses que hauríem tingut. Crec que n'hauríem tingut d'altres, sincerament, però aquesta n'hauria estat una.

Crec que la raó per la qual hem votat a favor de tenir un referèndum és perquè, de fet, estàvem votant el procés al voltant del referèndum. Suposo que fins a cert punt havíem acceptat que el referèndum era inevitable. I per això volíem treballar amb el Govern i la resta de gent d'Escòcia, la societat civil i tothom, per assegurar-nos que, fos quin fos el resultat, es dugués a terme de forma justa i legal, i que el resultat fos reconegut com a just i que s'hi hagués arribat de manera justa.

Per tant, és aquest el motiu pel qual hem format part del procés i l'hem tirat endavant. I crec que hem aconseguit un procés que compleix tot això, i crec que és un molt

bon exemple de cooperació, en aquest sentit. No vull que això faci rebaixar la meua oposició al sí en el referèndum, de cap manera o forma, però sí que penso que ha estat reforçat amb l'input dels altres partits, tot i que siguin partits que estan en contra del sí. I crec que també ha estat reforçat per l'acord del Govern britànic.

Stewart Maxwell

Sorry, I didn't answer your question about the 16 years old, I apologise, and it has been a Scottish National Party policy for many, many, years, for many, many, years that 16 and 17 year olds should have the vote in all elections. So it is a party policy that we have supported for many years and if we had the power we would introduce it for all elections and..., but we don't have the power, so in this case we do have the power, so we have done it.

(Traducció.)

Perdó, que abans no he contestat la pregunta sobre els setze anys, i ha estat una política del Partit Nacional Escocès durant molts anys –molts anys–, que els ciutadans de setze i disset anys poguessin votar a totes les eleccions. És, doncs, una política de partit a la qual hem donat suport durant molts anys, i si en tinguéssim la competència la introduiríem a totes les eleccions, però no la tenim, o sigui que aquest cop que hem pogut, ho hem fet.

Patricia Ferguson

I think really..., you asked a very similar question about our involvement in the referendum and I hope that we have been able to..., between us we have been able to answer that question, and I think too it's fair to say that, you know, I don't mean this sound as a slight to Stewart at all, but you know, I didn't come into politics to talk about the Constitution, I came into politics to try and make a difference in people's lives. Now I'm sure Stewart would argue that you can only really make a difference by having an independent Scotland. I actually think the powers we've got allow us to do more than what we have been able to do up until now and I think it's about having the political will to make those kinds of decisions and those kinds of changes.

So, personally there's a part of me and this probably isn't my party's idea but it's my own personal feeling that I want this referendum to be done. I want there to be a decision one way or another, and then I want to get back talking about the kind of issues I think we should be talking about, and we've spent a lot of time talking about Constitution and that was inevitable to a certain extent giving the outcome of the 2011 election but, you know, there are things that are happening out in Scotland and around the world that I would like to spend more time talking about and I'd like to spend less time talking about the constitutional future of the country so I would like to see as and get passed that. Now, I was going to say something more but I think it was actually a response to someone else's question but it was long so I stop there and let Stewart comment, sorry...

(Traducció.)

Em sembla que m'heu fet una pregunta molt semblant sobre la nostra implicació en el referèndum, i espero que entre tots dos us hàgim sabut donar la resposta. També crec que és just dir –i no vull que això soni com un menyspreu cap a l'Stewart– que jo no vaig entrar en política per parlar de la Constitució; vaig entrar en política per intentar fer canvis, marcar la diferència en la vida de la gent. Estic segura que l'Stewart diria que només pots aconseguir-ho en una Escòcia independent. Jo crec que les competències que tenim ens permeten fer més del que hem estat capaços de fer fins ara, i crec que es tracta de tenir voluntat política per prendre determinades decisions i fer determinats canvis que ens ho permetin.

O sigui que, personalment –i això és part de mi i probablement no és una idea del meu partit–, vull que es faci el referèndum, vull que hi hagi una decisió, en un sentit o en un altre, i llavors vull que tornem a parlar del tipus de temes de què hauríem d'estar parlant. Ja hem estat molt temps parlant de la Constitució, i era inevitable, fins a cert punt, pels resultats de les eleccions del 2011. Però crec que a Escòcia i a altres parts del món estan passant coses, i m'agradaria parlar-ne, i m'agradaria passar menys temps parlant del futur constitucional del país, o sigui que vull veure com passa i que ja hagi passat.

Anava a dir una altra cosa, però crec que era una resposta a algú altre i era llarg, o sigui que paro aquí i cedeixo la paraula a l'Stewart. Perdoneu.

Stewart Maxwell

This is where we start to disagree I think, about some things but we...

(Traducció.)

Aquí és on comencem a estar en desacord, sobre algunes coses, però...

Patricia Ferguson

We are politicians. *(Rialles.)*

(Traducció.)

Som polítics. (Rialles.)

Stewart Maxwell

...don't spend time talking about the Constitution, and because of that not do other work. The Parliament is very focused on the unemployment problems and the other difficulties that we face, the same as other countries in Europe face so that work goes on and, as normal, but one thing I would agree with Patricia' is that I didn't come into politics to talk about the Constitution but the only way to improve Scottish society is to have powers over all of the issues that affect Scottish society, so having no powers over the economy means that we can do very little, we have no power over welfare, so we can do nothing about that. So, for me, I find it illogical that we have some people support powers over one thing but not powers over another, I find that an illogical position therefore, that's

why I believe in independence, not because I want to be independent, but I want the powers that allow us to actually change Scottish society for the better, so that's better politics, they are so weird, and you would get on to it, eventually.

I think the other point, question you asked earlier was about the effect roundabout 2011 election result, and whether or not, that would have given us enough legitimacy to then hold a referendum without the UK's support. I think one of the other things I didn't mention earlier in my previous response was that after the 2011 election and when this debate was going on, whether there would not be agreement between the two governments, a number of opinion polls were carried out by independent organisations, and all of those polls showed that Scottish people were heavily in favour of the right of the Scottish Government to hold a referendum after the 2011 election, so there was a widespread view amongst those who supported independence and amongst those members of the public who opposed the independence that the result in 2011 meant that Scottish Government had the right now to hold this referendum.

So, I don't think there was dispute or any disagreement amongst most of the Scottish public, and I think that was one of the important points that were exerting pressure on politicians to effectively come to an agreement. I would certainly agree with you and I agree with Patricia that a political agreement between the two governments is the best outcome, it's definitely the outcome that we think is best because it gives us that not only the right to hold it but it gives us the watertight legal bill which is not up for challenge in any courts, and the result of the referendum will be accepted, because of the Edinburgh Agreement, it will be accepted by both sides of the campaign and of course by both governments, that's crucial.

So, of course that political agreement gives us, I feel like, the gold standard that we would all like to see, but of course it was an option to go ahead and have a consultative referendum anyway if there was no agreement, but given a choice it's better to have the agreements.

You asked a number of questions which I'll try and answer...., you said that you thought the Scottish government wanted two questions originally on the ballot paper for the referendum. That's not the case. What happened was that there was a debate around whether or not there should be a second question on the ballot paper which would have asked the people and if they didn't wanted independence did they want something that was called «devo max» and that was maximum devolution, and which of..., which tends to be generally described as the devolution of all powers to the Scottish Parliament with the exception of powers of our defence and foreign affairs. It is a generally accepted view of «devo max».

And the Scottish Government's view, which they expressed at that time, was that, well, they supported independence and not «devo max», they were willing to discuss the matter and see whether or not it should be included if somebody wanted to promote that particu-

lar idea, somebody wanted to promote the fact the «devolution max» should be included in the referendum, but no political party did so, and therefore, given that no political party supported Devolution Max be included in the referendum therefore for us that was ok, we were happy with that, because our question would be included in the referendum, which was our independence.

And what model will we have post referendum, I think that's a very interesting discussion. The model will be partly based on the white paper, which will be published next week, but the model that we will choose for independent Scotland will be the one that the people choose. The people of Scotland will vote for governments of the left or the right or the centre. They will get to decide the path that we take after independence and therefore I think the model that will be in place at the beginning of independence in March 2016 may not necessarily be where we end up in 10 or 20 years, but that will be a matter for the Scottish people to decide it. We will set up a model which will allow the smoothest transition as possible, between our current status and independent status because we don't want to have a situation where there is businesses that are unsettled or there are problems, or legal problems or difficulties with international bodies, so will make the smoothest transition possible, and then, it will be up to the Scottish people to decide what future they want to take beyond that.

The transition period will take between September the 18th or September the 19th when the result is known 2014 and March 2016, so just short of 18 months. The average period between a country deciding to become independent and actually becoming independent is less than 18 months, that's the average across the world for the last 50 or 60 years, it's the normal period.

Yes, there will be negotiations..., negotiations to the Scottish Government and the UK Government, they will be the most important negotiations, and I think given the negotiations that have happened up until now, I'm very positive about the fact that those negotiations I think will happen very smoothly or I'm sure they will be very tough negotiations, but I think they will happen in a mature and reasonable fashion.

We will also have to have negotiations with the European Union about our status as a member state of the European Union, and also a membership of the United Nations and NATO and other international organizations, so there will be a lot of negotiating to do. But we think and other independent experts agree that 18 months is a perfectly reasonable time to complete that end. And what like would it be? I think it would be a mature and tough process but a process in fact that everybody will come to with a reasonable frame of mind given the result. If the result is yes, I think everybody will accept that and we will move on as a country.

(Traducció.)

No és que ens passem tota l'estona parlant de la Constitució i que per culpa d'això no fem altra feina. El Parlament està molt centrat en els problemes de l'atur i les altres dificultats que tenim, tal com tenen els al-

tres països europeus. O sigui que la feina continua, de manera normal. Sí que estic d'acord amb la Patricia que jo tampoc vaig entrar en política per parlar de la Constitució, però penso que l'única manera de millorar la societat escocesa és tenir competències en tots els temes que l'afecten. No tenir competències en economia vol dir que pots fer molt poc, no tenir competències sobre benestar vol dir que no hi pots fer res. Per tant, jo crec que no és lògic que hi hagi gent que vulgui certes competències, però no en vulgui unes altres; crec que és una postura il·lògica. Per tant, crec que és una manera de fer millor política –són estranys, ells– i d'estar bé, al final.

Crec que l'altra pregunta que m'has fet abans era sobre l'efecte al voltant del resultat de les eleccions del 2011, i sobre si ens hauria donat prou legitimitat o no per celebrar un referèndum sense el suport del Regne Unit. Crec que una altra cosa que no he esmentat abans, en la meua resposta anterior, és que després de les eleccions del 2011, quan s'estava fent aquest debat de si hi hauria o no hi hauria acord entre els dos governs, es van fer diverses enquestes d'opinió, per part d'organitzacions independents, i totes les enquestes van tenir com a resultat que els escocesos estaven a favor del dret del Govern escocès d'organitzar un referèndum després de les eleccions. O sigui que l'opinió generalitzada, entre els que donaven suport a la independència i els que no, era que el resultat del 2011 significava que el Govern escocès tenia el dret de celebrar aquest referèndum.

Per tant, crec que entre els escocesos no hi havia desacord, i aquest era un dels punts importants que feien pressió perquè els polítics arribessin a un acord. Certament, estic d'acord amb la Patricia que un acord polític entre els dos governs és el millor resultat. Creiem que és el millor resultat perquè no només ens dona el dret a celebrar-lo, sinó que ens dona el projecte de llei indiscutible, que no és susceptible de passar pels tribunals, gràcies a l'Acord d'Edimburg, i que serà acceptat per les dues parts de la campanya i, evidentment, pels dos governs, i això és vital. O sigui que l'acord polític ens dona com el patró or que tots voldríem veure, però evidentment era una opció, tirar endavant i fer el referèndum de totes maneres, si no hi havia acord. Però si es té l'opció, sempre és millor arribar a un acord.

Heu fet diverses preguntes que intentaré respondre. Heu dit que creïeu que el Govern escocès inicialment volia que es fessin dues preguntes, al referèndum. No és així. El que va passar és que s'estava debatent sobre si calia o no una segona pregunta, que hauria preguntat si la gent no volia independència, si volien el que s'anomena «devo max», i que vol dir la devolució màxima, que normalment es descriu com la devolució de totes les competències al Parlament escocès, exceptuant les de defensa i afers exteriors. En general, s'entén que devo max és això.

I el punt de vista del Govern escocès, en aquell moment, era que donaven suport a la independència, però no a la devo max. Volien discutir el tema i veure si calia incloure'l, si hi havia algú que volgués promoure la idea, el fet que la devo max s'incloués al referèndum. Però no hi va haver cap partit polític que ho volgués.

Per tant, com que cap partit polític donava suport al fet que s'incloués la devolution max al referèndum, a nosaltres ja ens estava bé; estàvem contents amb això, perquè la nostra pregunta sí que s'inclouria al referèndum, que era la pregunta sobre la independència.

També has preguntat quin model tindrem després del referèndum, i crec que és un tema molt interessant. El model es basarà, en part, en el llibre blanc que es publicarà la setmana que ve. Però el model que escollirem per a l'Escòcia independent serà el que la gent esculli. Els escocesos votaran quin govern volen, si d'esquerres, de dretes o de centre. Podran escollir el camí que caldrà prendre després de la independència. I, per tant, crec que el model que s'aplicarà al principi de la independència, al març de 2016, no ha de ser necessàriament el que s'apliqui al cap de deu o vint anys. Però això és un tema que decidiran els escocesos.

Establirem un model que permeti la transició més plàcida possible entre l'estatus actual i l'estatus independent, perquè no volem trobar-nos en una situació en què hi hagi empreses que estiguin nervioses o tinguin altres problemes, o hi hagi problemes legals o dificultats amb els organismes internacionals. Per tant, farem la transició més plàcida possible, i en aquell moment caldrà que els escocesos escullin quin futur volen a partir de llavors.

El període de transició tindrà lloc entre el 18 de setembre –bé, el 19 de setembre, quan se sàpiga el resultat– del 2014 i el març del 2016, o sigui, només divuit mesos. El període mitjà entre el dia que un país decideix ser independent i el dia que és independent acostuma a ser de menys de divuit mesos. Aquesta és la mitjana que s'ha donat a escala mundial els darrers cinquanta o seixanta anys, és el període normal.

Sí que hi haurà negociacions..., negociacions entre el Govern escocès i el Govern britànic. Aquestes seran les més importants, i crec que tenint en compte les negociacions que hi ha hagut fins ara són molt optimista respecte a aquestes negociacions; crec que es faran de forma tranquil·la, tot i que crec que seran negociacions dures, però crec que es duran a terme d'una manera madura i raonable.

També haurem de negociar amb la Unió Europea sobre el nostre estatus com a estat membre de la Unió Europea, i també com a membres de les Nacions Unides i de l'OTAN, i d'altres organitzacions internacionals. O sigui que de negociacions n'hi haurà moltes. Però nosaltres creiem –i molts experts independents hi estan d'acord– que un període de divuit mesos és perfectament raonable per aconseguir-ho. I com serà el procés? Crec que serà un procés madur, però dur; però al cap i a la fi un procés al qual tothom arribarà amb un estat d'ànim raonable, tenint en compte el resultat. Si el resultat és positiu, crec que tothom ho acceptarà i farem camí com a país.

Patricia Ferguson

We perhaps again come back to the politics a little bit with this section, because my interpretation of the second question issue is slightly different from Stewart's.

I seem to recall the deputy first Minister, who's been charged with all the negotiations and leading the campaign, very much saying that she wanted a second question, but the idea of the second question dropped out of the Scottish Government's priorities at the point at which it was negotiating with the UK Government and I think it felt victim to the need to secure other issues that it felt were more important even than a second question. But history will no doubt write its version of that.

And Stewart has identified the transition period that the Scottish Government has declared it wants to have and I'm sure it can be done in that length of time. I suspect there might be issues that cannot be resolved before the end of that period and that they might hang over a little bit, I don't think that's necessarily an issue but giving the way the opinion polls are just now and recognising that a week might be a long time in politics and almost a year is even longer, I don't think we are actually going to be in a situation where negotiation is going to be necessary.

However, I think you also asked whether self-government would have less powers or more as a result of the referendum and I think one of the really interesting things about devolution in Scotland has been that it has been an ongoing process, it didn't just happen in 1999 and stop, we have more powers that are just about to take effect that we've had negotiated agreement with Westminster about, so, over time we have actually accrued more powers than we started off with and I think there are some other areas where we can have more powers in the future and certainly my party will make that case, going forward, but that I think will be a matter for the elections that we will then have in 2016, and that will very much depend on what the result has been in the referendum in 2014.

I could be really cheap and say that actually I think what the Scottish Government is going to put forward the white paper will be «Devo-max», because they want to keep the Queen and the currency and the Bank of England as the lender of last resort but we will not go there, but I think it's fair to say that all the political parties in Scotland will respect the referendum, I'm quite sure about that. And I think that one of the things that we have all been at pains to see is that this is a once in a life time opportunity and that, you know, you will only get this chance once so you should vote and think very carefully about how you use your vote and I think people are beginning to realise that certainly increasingly so and they begin to ask us very serious and very tough questions and I think they are absolutely right to do so, on both sides.

(Traducció.)

Potser tornem altre cop a la política, en aquesta part, perquè la meva interpretació del tema de la segona pregunta és una mica diferent de la de l'Stewart. Jo recordo com la viceprimera ministra, que ha estat l'encarregada de les negociacions i ha liderat la campanya, va dir que ella volia una segona pregunta. Però la idea de la segona pregunta va deixar de ser una prioritat del Govern escocès en el moment en què negociaven amb el Govern

britànic. I crec que van haver d'assegurar altres qüestions que creien més importants que una segona pregunta. Però, evidentment, la història ja escriurà la seva versió sobre això.

L'Stewart ha identificat el període de transició que el Govern escocès ha dit que vol tenir, i crec que sí que es pot fer en aquest període de temps. Jo sospito que hi haurà temes que no es podran resoldre en divuit mesos, i que quedaran penjats durant un temps més, però no crec que això sigui un problema. Però, tenint en compte les enquestes d'opinions, tal com estan ara, i sabent que en política una setmana pot ser molt de temps, i gairebé un any és un període encara més llarg, crec que això no caldrà discutir-ho.

Tot i això, també heu preguntat sobre si l'autogovern tindria menys competències com a conseqüència del referèndum. I crec que un dels temes interessants sobre la devolució a Escòcia ha estat que sempre ha sigut un procés continu; no és que passés el 1999 i prou, sinó que ara estem a punt de tenir més competències, que hem negociat i acordat amb Westminster. Per tant, amb el temps, hem augmentat les competències, i crec que en algunes àrees encara en podem tenir més en el futur. I, evidentment, el meu partit ho defensarà, però crec que això ja serà un tema per a les eleccions del 2016, i dependrà molt del resultat del referèndum de 2014.

Podria ser mesquina i dir que crec que, de fet, el que el Govern escocès inclourà al llibre blanc serà, de fet, la devo max, perquè volen mantenir la reina i la moneda, i el Banc d'Anglaterra com a banc, però no hi entraré. Però sí que hem de dir que tots els partits polítics d'Escòcia respectaran el referèndum; d'això n'estic segura.

I crec que una de les coses que tots intentem fer veure és que és una oportunitat que només passa un cop a la vida i que només tindrem aquesta oportunitat un cop. Per tant, crec que hauríem de votar amb cura, sabent com fer servir el nostre vot. I crec que la gent se n'està començant a adonar; i ens comencen a fer preguntes molt serioses i difícils. I crec que tenen tot el dret a fer-les, tant des d'un cantó com des de l'altre.

Stewart Maxwell

The next question was what Scotland will emerge if there's a yes or which Scotland will emerge if there's a no. I think that's one of those questions that if I had a crystal ball I could tell you the answer to that but I can't see into the future, and..., but I think no matter, I think we have agreed on the fact that irrespective of whether it is a yes or a no vote the most important thing is that –and we will campaign vigorously and we will argue in a very heated fashion over the next 10 or 11 months...

(Traducció.)

La següent pregunta era quina Escòcia hi haurà si guanya el sí o quina Escòcia hi haurà si guanya el no. Crec que és una d'aquelles preguntes que podria respondre si tingués una bola de vidre, però no puc veure el futur i... Però crec que tant se val. Penso que ens hem posat d'acord en el fet que, independentment de si hi ha un sí o un no, el més important és que... I farem

campanya enèrgicament i discutirem amb molta passió els propers deu o onze mesos.

Patricia Ferguson

Not today.

(Traducció.)

Avui no.

Stewart Maxwell

...but— effectively, once the decision is taken we must come together and agree that the decision has been taken and we must work in the best interest of the Scottish people irrespective of the result of the vote, because we cannot have a hangover from the independence referendum that affects the politics of Scotland, that cannot be the case, we must work together irrespective of the outcome.

But I think personally, I mean, I think if there's a yes vote what will emerge is a very positive confident nation that will be a voice for the good of the world and a peaceful partner and member of the European Union who will be, I think, a real asset, not only to the European Union, the UN, and other international bodies, but our view is that we can be a positive beacon for progressive politics around the world, and I hope that we will see an explosion in culture and confidence in Scotland post the yes vote, and that's certainly what I would certainly hope for.

The Scottish Government's ideas about what will happen will be published partly next week in the white paper and obviously, given that's published next week, I can't talk about that for two reasons. One, because I don't think it would be sensible of me to talk about it and secondly I don't know what's in the white paper. So, I have to wait, I have to wait like everybody else. I only know a little bit about it and, so we'll have to wait and see what happens.

But I think one of the interesting things that has happened and this leads on to the next question, of how important is the yes vote, what will happen the day after independence and is it having an impact on Scottish society and culture at the moment. I think the answer to that is yes, a lot of new groups have emerged, and particularly in the arts and culture field, who are spending a lot of time arguing and debating about what an independent Scotland would look like, the kind of Constitution they would like, the kind of policies they would like to see in an independent Scotland. We have..., new think groups have been established, and one of them best known is called The Common Weal, which means this everybody being, you know, together, and it's all for the best of all of us, and that group is publishing papers and ideas and thoughts about the kind of society that there could be post a yes vote. So, there's been a bit of an increase, almost an explosion of interest in that particular debate and discussion, which didn't really exist before we were sure we were going to have a referendum, so a lot of that thinking is very important because we will have to include all of

that in the debate around the written Constitution and of course around what happens post 2016 under independence.

You asked, finally, about the legitimacy of the vote. Legally, of course, there is no lower figure in terms of the turnout, the turnout could be as low as it possibly could, but of course we all hope that the turnout..., and we expect the turnout to be very high. In our last elections the turnout was approximately 52 per cent, but we would expect that to be much, much higher in the referendum and I think that's probably true that that will happen.

In terms of the legitimacy of the result it will be 50 per cent plus one. There can be no other way to do it, if you accept the right under democracy that you suppose a single question and there are only two possible outcomes then one outcome must win and one outcome must lose. So, well, it would be slightly more difficult, if it was 50 per cent plus one either way that the outcome will stand and I will accept losing by one vote. I would not be very happy with it, I would not be very happy with it at all, but at the same time if we don't commit to that kind of democratic acceptance of the process, then I think we begin to get into very difficult waters, and so we have to accept than any kind of majority either way is acceptable. I want there to be a large majority for yes because that would make things much easier.

(Traducció.)

Però, un cop la decisió s'hagi pres, ens hem d'ajuntar i acceptar que la decisió s'ha pres. I hem de treballar pel bé dels escocesos, sigui quin sigui el resultat, perquè no podem permetre'ns tenir ressaca després d'un referèndum que afecta la política d'Escòcia; no pot passar, hem de treballar junts sigui quin sigui el resultat.

Personalment, crec que si hi ha un vot pel sí el que en sortirà és una nació optimista i segura, que serà una veu pel bé del món i un soci pacífic i un membre de la Unió Europea, un veritable actiu, no només per a la Unió Europea, les Nacions Unides i altres organismes internacionals, sinó que nosaltres creiem que pot servir de guia per a les polítiques progressistes de tot el món. I espero que veurem una explosió de la cultura i la seguretat a Escòcia, després d'un vot pel sí. I això és el que sincerament espero que passi.

Les idees del Govern escocès sobre què passarà estaran en part publicades la setmana que ve en el llibre blanc. I, evidentment, com que es publica la setmana que ve, no en puc parlar, per dos motius: perquè no crec que fos sensat parlar-ne, per part meva, i perquè no sé què hi posa, al llibre blanc. O sigui que m'he d'esperar, com tothom. En sé alguna cosa, però poc, o sigui que m'hauré d'esperar i a veure què passa.

Crec que una de les coses més interessants que ha passat –i això enllaça amb la següent pregunta sobre la importància del sí, sobre què passarà el dia després de la independència i si això està tenint un impacte en la societat escocesa i la cultura actualment, i penso que la resposta és que sí– és que han sorgit molts grups nous, sobretot en la vessant artística i cultural, que dis-

cuteixen i debaten sobre com seria una Escòcia independent, quin tipus de constitució voldrien, quin tipus de polítiques voldrien veure en una Escòcia independent.

S'han establert nous grups de pensament, i un d'aquests grups és molt conegut. S'anomena The Common Weal (el bé comú), que es refereix a aquest tothom, junts, i al millor per a tots. I aquest grup està publicant articles, idees i pensaments sobre el tipus de societat que podria haver-hi si guanyés el sí. O sigui que hi ha hagut un augment, gairebé una explosió, de l'interès per aquest debat concret, cosa que no passava abans que sabéssim segur que hi hauria el referèndum. I tota aquesta reflexió és molt important, perquè l'hauréu d'incloure en el debat sobre la constitució escrita i, evidentment, sobre què passarà a partir del 2016 amb la independència.

Finalment, heu preguntat sobre la legitimitat del vot. Legalment, és clar, no hi ha una xifra mínima pel que fa a la participació. Podria ser la més baixa. Però, evidentment, esperem que sigui molt alta. En les últimes eleccions va ser d'un 52 per cent, però esperem que sigui molt més alta al referèndum, i creiem que ho serà.

Pel que fa a la legitimitat del resultat, és del 50 per cent més u. No hi pot haver una altra manera de fer-ho si s'accepta la democràcia en què tens una sola pregunta i només dos resultats possibles. En aquest cas, n'hi ha un que guanya i un que perd. Seria una mica més difícil, si el resultat fos del 50 per cent més u, en un cas i en l'altre, però el resultat serà el que serà, i acceptarem perdre per un sol vot. Jo no n'estaria satisfet, si fos el cas, gens ni mica, però al mateix temps, si no ens comprometem en aquesta acceptació democràtica del procés, llavors crec que entrem en terrenys perillosos. Hem d'acceptar que hi pot haver qualsevol majoria. Jo vull que hi hagi una majoria pel sí, perquè això faria les coses molt més fàcils.

Patricia Ferguson

I'll maybe start where Stewart has finished off then. (Rialles.) Clearly, I'm hoping to be a big majority in the other direction, but... And I actually think is quite important that if we make sure the turnout is high so that no one can question the legitimacy of the ballot, and I think that I would hope that whatever side wins there is, at least, a decent margin, because I think there are people in Scotland and perhaps beyond who might want to challenge a close result either way, in the courts, and I don't think that's in anyone's interest, I think we want to have a decisive vote one way or the other, and you know, we will all respect the outcome, I think everyone has committed to that now. So, that has to be a good thing.

I think it's fair to say, I mean, Stewart's mentioned, and he's right, that there has been a flowering of discussion on the yes side of the independence campaign but, similarly, on the no to separation side of the campaign there has been a great deal of discussion too, and there are debates going on about the kind of Scotland we want to see using devolved powers that we have, that we are about to get, and there's also a debate about whether..., how far we want to take that devolution, you know, does devolution ever stop or does it

continue on beyond what we have at the moment, and that's a very interesting debate to be part of and there is a great deal of discussion going on about that.

I think it's fair to say that it's actually quite interesting for me, you know, I'm not a supporter of the current UK Government, I'm not a member of either of the parties in coalition there, and however I recognise that the parties that they represent are also represented in the Scottish Parliament, and all of the parties in the Scottish Parliament who oppose separation are all having this internal discussions, are all reaching out communities in Scotland whether they be faith communities, trade unions, cultural organizations, the whole gamma, business organizations as well, and having these discussions about what needs to change or does anything need to change? And I think that's quite a healthy thing to do.

Our Parliament was originally established after a whole big round of discussions that had taken place in the 90s in the run up to 97. There was a convention, a Scottish National Convention was established and that looked at all of this issues in a great deal of detail and that was before we even knew we were going we have a referendum about having a Scottish Parliament in the first place. So, I think it's a good thing to have these kinds of debates. I wish they were happening for a different reason perhaps, but it is always good to talk to other people and to refresh your own ideas and your own thinking and to an extent that's what we are currently engaged in doing, I think all of us, no matter what position we are taking in the referendum itself, and I don't think that's a bad position to be in. (Remor de veus.)

I come to your own questions now. I think Stewart has already answered the question about whether the Scottish Government could have gone alone and had had a referendum on their own and I think that has been covered largely. I think that as far as looking at the processes that are carried through in other countries, I think it's fair to say we've been aware of them, we have perhaps thought about them, but we have our own legal system in Scotland. It's different even from the legal system in other parts of the UK, so our referendum and our rules around the way our Parliament operates is very much based on that distinctive Scottish legal system, so I think it's been influenced by that perhaps more than it's been influenced by examples of what's happened in other countries. But we are of course aware of what's happened in other countries, and there are things that, you know, people are very conscious of about debates that have happened and votes that have happened in referenda elsewhere. So, I think the best way to sum that one up is that we're aware of it but I think probably it's our own model that we are now talking about.

As I say, Stewart's covered a bit about whether or not a consultative referendum would have been binding and what would we have said to a no from Westminster: I think we would have been extremely disappointed about that, I think we are very..., I know we are very glad that Westminster didn't say no, I think everyone is. And I think that was actually the sensible thing to do. I'm not a hundred per cent sure what we would have all have done, any of us... Well, I think I know what Ste-

wart would have done, but I'm not too sure what the rest of us would have done, perhaps if Westminster had said no and clearly I'm not a member, as I've said, of the parties in government in Westminster's, there's a coalition in there, and I'm not involved with them, but there are parties in the Scottish Parliament that are in government in the UK, if you see what I mean, and I think they would have been in a very very difficult position, because they would have probably wanted to do what the parties in the UK are doing, they may not, but I think the likelihood is that they we would have done it.

I think we would have probably..., I'm not sure, we never really got to the point where we had to discuss this, because the UK Government made his decision and the Scottish Government worked with them on that. So, I'm not a hundred per cent sure of what we would have done. I suspect, though, because the Scottish Government SNP have a majority in the Parliament, that they'd had been able to go ahead with the referendum regardless of what the other parties thought because they do have a majority in the Parliament and in the committees of the Parliament. So, it would have been impossible for you to go alone on that one, even if we hadn't cooperated with it, and I think some of the other parties definitely wouldn't have, so I hope that helps to answer that one.

(Traducció.)

Potser que comenci allà on ha acabat l'Stewart, doncs. (Rialles.) Evidentment, jo espero que hi hagi una gran majoria en l'altra direcció. I, de fet, crec que és important que la participació sigui força alta, perquè ningú no pugui posar en dubte la legitimitat de la votació. I tinc l'esperança que, guanyi qui guanyi, hi hagi un marge decent, perquè crec que hi ha gent a Escòcia, i potser més enllà d'Escòcia, que podrien posar en dubte un resultat ajustat, ho portarien als tribunals, i això no seria bo per a ningú. Volem que hi hagi un vot decisiu cap a un cantó o l'altre. Respectarem el resultat. Tothom s'hi ha compromès, i això està molt bé.

L'Stewart ja ho ha comentat, i crec que té raó, que han sorgit moltes discussions en el cantó del sí sobre la campanya per la independència. Però, de la mateixa manera, en el cantó del no també n'hi ha hagut, i hi ha debats sobre quina Escòcia volem, fent servir les competències traspasades que tenim, que tindrem. I també hi ha un debat sobre fins a on volem portar la devolució, si té un final o bé si ha de continuar més enllà del que tenim ara mateix. I és molt interessant formar part d'aquest debat i de les discussions actuals.

Cal dir que per a mi és força interessant..., ja sabeu que jo no dono suport al partit que actualment és al Govern britànic; no sóc membre de cap dels partits que formen la coalició del Govern. Però, tot i així, reconec que els partits que representen també estan representats al Parlament escocès. I tots els partits del Parlament escocès que estan en contra de la separació estan tenint discussions internes, s'intenten acostar a les comunitats d'Escòcia, tant comunitats religioses, sindicats, organitzacions culturals, com també organitzacions empresarials, i hi tenen debats sobre què cal canviar o si cal canviar alguna cosa. Crec que és una cosa molt sana de fer.

El nostre Parlament va ser establert inicialment després d'un llarg període de debat als anys noranta, fins a l'any 97. Hi va haver una convenció, la Convenció Nacional Escocesa, que va analitzar tots els temes amb molt de detall. I això va ser fins i tot abans de saber que tindriem un referèndum sobre el fet de tenir un parlament escocès. O sigui que crec que és bo tenir aquest tipus de debats. A mi m'agradaria que els tinguéssim per diferents motius, però crec que és bo que la gent parli, que expressi les seves idees, els seus pensaments. I fins a cert punt és això el que ara mateix estem fent, tots nosaltres. Siguí quina sigui la nostra postura en el referèndum, crec que és una bona cosa que hi estiguem implicats.

Passo a les vostres preguntes, ara. Crec que l'Stewart ja ha respost sobre si el Govern escocès hauria tirat endavant sol i hauria fet el referèndum; crec que d'això ja n'hem parlat prou.

Pel que fa a fixar-se en altres processos que tenen lloc a diferents països, crec que sí que n'estem al cas. Potser els hem analitzat, però tenim el nostre propi sistema legal, a Escòcia, un sistema que és diferent fins i tot dels d'altres parts del Regne Unit. Per tant, el nostre referèndum i les nostres normes de funcionament del Parlament es basen sobretot en aquest sistema legal escocès. Per tant, crec que ha rebut més influències que no pas només els exemples del que ha passat a altres països. Però, evidentment, estem al cas del que ha passat en altres països i sabem quins debats hi ha hagut i els resultats dels referèndums celebrats a altres parts del món. Crec que la millor manera de resumir la resposta és dir que n'estem al cas, però que sobretot del que parlem és del nostre model.

Tal com he dit, l'Stewart ja ha parlat de si un referèndum de consulta hauria estat vinculant o no i què hauríem fet amb una resposta negativa de Westminster. Crec que ens hauríem sentit molt decebuts. Estem molt satisfets que Westminster no digués que no; tothom n'està satisfet. I crec que era el més sensat. No estic cent per cent segura de què hauríem fet, cap de nosaltres –bé, estic segura de què hauria fet l'Stewart, però–, potser, si Westminster hagués dit que no. I jo no sóc membre, tal com he dit, dels partits que ara governen a Westminster. Allà hi ha una coalició, ara, i jo no en formo part. Però hi ha partits del Parlament escocès que sí que són al Govern britànic, i crec que s'haurien trobat en una posició molt difícil, perquè segurament haurien volgut fer el que volien els partits del Govern britànic; potser no, però crec que el més probable és que sí.

Crec que nosaltres segurament..., no n'estic segura, perquè mai no vam arribar al punt d'haver-ho de parlar, perquè el Govern britànic ja va prendre la decisió i el Govern escocès hi va treballar conjuntament. O sigui que no estic al cent per cent segura de què hauríem fet. Tot i així, com que el Govern escocès de l'SNP té majoria al Parlament, crec que haurien pogut tirar endavant amb el referèndum, independentment de l'opinió dels altres partits, perquè tenen majoria al Parlament i a les comissions del Parlament. Per tant, haurien pogut tirar-ho endavant sols, fins i tot sense la nostra cooperació, i crec que la d'alguns altres partits tampoc. Espero haver respost la pregunta.

Stewart Maxwell

I agree with pretty much everything that Patricia has said. I think the..., she's right to say that we certainly looked around the world where referenda had already taken place, Quebec is an example, but we looked at it in a sense of a bit of an academic exercise, and it's interesting, you can learn lessons from what happens elsewhere but we have our own legal system, we have always had our own legal system, that has never changed and therefore it would be based on historical precedents in Scotland and our jurisprudence, Scottish law. So, I think that's right but it's always interesting to look what happens elsewhere and learn some lessons.

One issue about the binding in consultative, yes, we talked about it earlier, but, as my understanding..., my understanding is that all referenda held in the UK are consultative, even if they are held under an active Parliament, they are still consultative, because within the UK Constitution the UK Parliament is sovereign, so effectively, even if you have what is effectively a legal referendum, I mean, the UK Parliament could ignore it. Now that raises a whole series of other questions but it is inconceivable that such a thing would happen, it is inconceivable, they have never done it before, they would never overturn the result of a referendum, so, I just..., I think it's a technical point, a legal point, but I don't think in reality that that would happen.

You said during your comments that in 2011..., the translation..., that more citizens voted in favour of independence, of course I think that's not true, in fact, I think we can agree it's not true because even though we won the election, not everybody who votes SNP will support independence and not everybody who votes Labour is opposed to independence, there are different opinions among the supporters of different parties, and therefore it would have been unreasonable, to say the least, for Scottish National Party to say we have won a majority, therefore we declare independence, such a question could never have been agreed in the context of a general election, it has to be separated and dealt with on its own, because of that mix of opinions and I think most..., what we can say about the 2011 election is most people that have voted were in favour of having a referendum about it, but not necessarily what the outcome should be.

And you asked one other question which I think it's probably one we cannot answer, which is what could we argue to persuade the Spanish Government to change their view. I have to say it is not our role and nor do we have any position on what happens here in Catalunya or in Spain, that is for you to decide and you to work out. In the same way if others had tried to interfere in the process within Scotland and the UK we would have been upset about that and I think it's right that the people of Spain and the people of Catalunya decide what is best for the people of Spain and people of Catalunya.

Like I have mentioned earlier I think is interesting for you to look at other examples, but it's up to you to decide what is the best process and the best outcome, and it's not for us..., the one thing I would say was I absolutely agree with your final comment that voting

is not a problem, it is in fact the solution, and I hope that whatever happens here, in Catalunya, that a mature agreement is reached and in my view the people should always be the final arbiters of any decision in a democracy and the people should get the right to choose whether, no matter what that's on, at the end of the day, if we are democrats, then people should vote and they should choose.

(Traducció.)

Estic d'acord amb pràcticament tot el que ha dit la Patricia. Crec que..., té raó quan diu que, evidentment, vam mirar els altres referèndums d'altres parts del món –Quebec, per exemple. Però els vam mirar una mica com un exercici acadèmic, que és interessant i del qual pots aprendre, però com que tenim el nostre propi sistema legal, que sempre hem tingut i mai no ha canviat, ens basem en els precedents històrics d'Escòcia, en la nostra jurisprudència, de la llei escocesa. Per tant, crec que és així, però sempre és bo mirar altres llocs i aprendre'n.

Una cosa sobre el fet que un referèndum de consulta sigui vinculant. Ja n'hem parlat abans, però segons el que jo sé tots els referèndums del Regne Unit són de consulta, perquè dins de la Constitució britànica el Parlament és sobirà, o sigui que, si té lloc el que seria un referèndum legal, el Parlament britànic podria ignorar-lo. Això posa sobre la taula moltes altres qüestions, però crec que seria inconcebible que això passés –seria inconcebible. No s'ha fet mai, abans. Mai no anul·larien el resultat d'un referèndum. Crec que podria passar tècnicament, legalment, però no crec que passés mai, en realitat.

Segons la traducció, heu dit que el 2011 hi va haver més ciutadans que van votar a favor de la independència, però això no és cert. Crec que podem estar d'acord que no és així, perquè, tot i que vam guanyar les eleccions, no tothom que vota l'SNP dona suport a la independència, igual que no tothom que vota el Partit Laborista hi està en contra, sinó que hi ha diverses opinions entre els votants dels diferents partits.

Per tant, crec que no hauria estat raonable, per dir-ho d'alguna manera, que el Partit Nacional Escocès, com que va guanyar per majoria, hagués declarat la independència. Ningú hi hauria estat d'acord, en el context d'unes eleccions generals. Calia separar-ho i tractar-ho per si sol, per la barreja d'opinions. El que sí que podem dir de les eleccions del 2011 és que la majoria de la gent que va votar estava a favor del referèndum, però no estaven tots d'acord en un resultat.

I heu fet una altra pregunta, que crec que no puc contestar, que és què podríem dir per convèncer el Govern espanyol i que canviés el seu punt de vista. He de dir que no ens toca a nosaltres, ni podem posicionar-nos sobre què passa aquí, a Catalunya o a Espanya. Això ho heu de decidir i treballar vosaltres. De la mateixa manera que si altres haguessin intentat interferir en el procés escocès i britànic ens hauria sabut greu, crec que són els ciutadans d'Espanya i els de Catalunya els que han de decidir què és el millor per a ells.

Com he dit abans, és interessant mirar altres exemples, però us toca a vosaltres decidir quin és el millor procés

i el millor resultat, no a nosaltres. El que sí que diria és que estic absolutament d'acord amb el vostre comentari final, que votar no és un problema, sinó que és la solució. I espero que, passi el que passi aquí, a Catalunya, arribem a un acord madur. I crec que són els ciutadans els que han de ser els àrbitres de qualsevol decisió democràtica, i haurien de tenir el dret a escollir sobre el tema que sigui, perquè, al cap i a la fi, si som demòcrates, els ciutadans han de poder votar i escollir.

La presidenta del Parlament

Diputats i diputades, volen fer alguna altra pregunta? (Pausa.) Fem una roda ràpida? Sí? (Pausa.) D'acord. Doncs, senyora Rovira...

Marta Rovira i Vergés

We know that we have to decide what we have to do, but I don't know if it's possible or if it's polite or not to..., maybe not, to ask you the last question, or ask you to do a last effort to help us to vote... I'll try to do this... Imagine a political fiction situation, for example, if you were Catalan politicians trying to have a dialogue, trying to have a negotiation with the Spanish Government, with no answer or with no dialogue or with no negotiation to be done, or simply with the same answer anyway, no way, no political way, no legal way, no way, it's impossible for Catalans to vote. The question is what would you do? Because, you know, I have tried to explain that to you at the first round. I think it's not only a wish or a desire of Catalans, I seem it's a democratic mandate. Catalans have decided to vote, and we want to vote, and we are trying to have a deal, an agreement like you, but it seems so impossible...

(Traducció.)

Sabem que hem de decidir què volem fer, però no sé si seria possible, o si és educat o no –potser no–, fer-vos una última pregunta, o demanar-vos que feu un últim esforç per ajudar-nos a votar. Jo ho intentaré. Imagineu-vos una situació política de ficció, per exemple, com si fóssiu polítics catalans que estiguéssiu intentant establir un diàleg, una negociació amb el Govern espanyol, sense cap resposta, o sense cap diàleg, o sense cap negociació, o simplement sempre amb la mateixa resposta: que no, que no hi ha via política, que no hi ha via legal, que no, que és impossible que els catalans puguin votar. La pregunta és: què faríeu? Perquè, és el que us he intentat explicar en la ronda anterior: crec que no és només un desig dels catalans, és un mandat democràtic. Els catalans han decidit que volen votar, estem intentant arribar a un tracte, a un acord, però sembla tan impossible...

La presidenta del Parlament

Senyor Ferran Pedret...

Ferran Pedret i Santos

Gràcies, presidenta. I ara, directament en català, per economia de temps, també. Bé, se'ls ha exposat aquí una sèrie de qüestions que buscaven activament la se-

va implicació en la solució de la qüestió catalana, cosa que crec que han fet molt bé de provar d'evitar. Han aportat la seva experiència, que crec que informa de manera molt interessant sobre les decisions que aquest Parlament hagi de prendre i l'informa molt sobre la situació política catalana.

Nosaltres particularment, el Grup Socialista, considerem que els dos únics antecedents que poden ser de referència per al cas català són els antecedents que suposen el cas del Canadà amb el Quebec i el cas del Regne Unit amb Escòcia, perquè són els dos que per la qüestió de paràmetres sociopolítics i inclús per proximitat històrica, doncs, són clarament de referència. I nosaltres voldríem obtenir una solució com la que s'ha obtingut en el cas de l'Acord d'Edimburg.

Sigui dit també de pas, que nosaltres el que manifestem és que els catalans –els catalans– voten –voten– amb regularitat, amb normalitat, i fins i tot amb certa aflluència important a les urnes, eh?, depenent de l'ocasió i de la crida que se'ls fa. Fruit precisament de la normalitat amb què els catalans voten, s'ha elegit un parlament de Catalunya que ha mandatat al Govern català negociar amb el Govern espanyol una sortida política a la situació que viu Catalunya, que és una situació en què la majoria dels catalans i les catalanes estan expressant que volen manifestar-se, volen votar sobre el seu futur polític col·lectiu.

Des del punt de vista socialista, això pot prendre moltes formes. Evidentment, una és consultar directament sobre si es vol o no es vol la independència de Catalunya, que és el que han fet a Escòcia. Però jo també m'adreço al cas del Partit Laborista britànic, que està alineat amb un no a la independència d'Escòcia, però que, establint un paralelisme que m'atreveixo a establir, com el Partit Socialista de Catalunya fa, no és un no perquè tot quedi com està, sinó que és un no acompanyat d'una proposta de transformació també de les relacions entre Escòcia i el Regne Unit, com aquí nosaltres estem apostant per una transformació federal de l'Estat espanyol. Sé que en la tradició política britànica la qüestió federal no ha estat plantejada com a tal, però m'atreveixo a dir que la línia en què s'adreça el Partit Laborista britànic és una línia federalitzant, com la que aquí nosaltres estem proposant.

Per tant, el futur polític de Catalunya es pot decidir de moltes maneres, i amb les diferents votacions que han anat fent els catalans, tant a les eleccions generals com a les eleccions autonòmiques, estan també contribuint a formar aquesta voluntat política. El que passa és que ara –i acabo amb això– tenim una situació que està bloquejada i que nosaltres aspirem a desbloquejar, que és la qüestió que es pugui consultar directament els catalans. Això –ja ho hem explicat– nosaltres creiem que és únicament i exclusivament en aquest moment una qüestió de voluntat política, perquè els instruments jurídics o bé existeixen o bé es poden instrumentar. Aquesta voluntat política només pot canviar, primer, per una forta cohesió de les forces catalanes que defensen que la consulta es faci possible, i segon, per un acord polític –per un acord polític– amb el Govern espanyol, que es produeixi després d'una negociació.

Vostès van tenir la sort que el Govern britànic va reaccionar a la petició o a l'anunci del senyor Salmond immediatament, dient que faria els possibles per convertir en legal aquesta consulta que els escocesos volien fer. Nosaltres no hem tingut aquesta sort; probablement falta intel·ligència política en l'actual Govern espanyol. I, per tant, al que aspirem és al fet que canviïn o bé d'opinió o canviïn les majories i fer possible el desbloqueig d'aquesta situació.

La presidenta del Parlament

Senyor Bosch...

Jaume Bosch i Mestres

Sí, jo els volia agrair novament les seves intervencions, perquè el tema d'Escòcia des de Catalunya se segueix molt intensament. I fins i tot és veritat que a vegades tenim la temptació d'utilitzar la qüestió escocesa cadascú, aquí, a Catalunya, en funció de com li interessa. Pensin que fins i tot hi ha qui utilitza l'exemple escocès per justificar que s'oposa a enviar al Congrés espanyol una proposta per poder celebrar el referèndum. Fixin-se si donen de si les interpretacions sobre el tema escocès. Però, per altra banda, jo els volia dir una cosa que..., és una broma, eh? Però, mirin, nosaltres ara –aquest Parlament– les properes setmanes enviarem al Congrés espanyol una proposta per poder celebrar el referèndum, perquè es pugui discutir en el Congrés dels Diputats d'Espanya.

La broma és que a mi m'agradaria que gairebé ens poguessin acompanyar vostès per dir al Congrés dels Diputats tot això que avui han dit vostès aquí. Però, com que sé que és impossible, perquè vostès han explicat molt bé que això ens pertoca fer-ho a nosaltres i no a vostès, i que vostès ja s'ocupen d'Escòcia i nosaltres ens hem d'ocupar de Catalunya, tot i que estem aprenent, i molt, del seu procés, novament simplement donar-los les gràcies per les seves aportacions avui.

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies. Ara, el senyor Quim Arrufat.

Quim Arrufat Ibáñez

I was just thinking about making or putting some questions about how the UK Government has dealt with the other national conflict, in Northern Ireland, but I was remembering that the Good Friday Agreements set up that the solution was also referendum in the coming five, seven years, which makes me remember that, or makes me realize that the UK Government is even more democratic than I was thinking at the beginning of this intervention... I'm just..., I wanted just to give you both many thanks from the part of our parliamentary group and then just I think we are just highly impressed how you both have such a coincidence in giving such importance to the path towards referendum, and so, as a democratic way to have debates, do discuss about subjects which are being discussed in the street or in associations, in organizations, I'm highly

impressed too of the way you will accept the result, be it yes or no, so, thanks for your example, so is like a light for us in this moment.

(Traducció.)

Pensava com fer algunes preguntes sobre com ha tractat el Govern britànic l'altre conflicte nacional, el d'Irlanda del Nord, però he recordat que els acords del Divendres Sant van establir que la solució també era un referèndum al cap de set anys, cosa que em fa pensar que el Govern britànic és fins i tot més democràtic del que creia al principi d'aquesta intervenció.

Vull, doncs, donar-vos les gràcies des del nostre grup parlamentari i dir-vos que crec que estem bastant impressionats que tots dos coincidíu tant a l'hora de donar importància al camí cap al referèndum, com a forma de tenir debats, de discutir temes que es parlen al carrer, en associacions, en organitzacions... També estic molt impressionat de com acceptareu el resultat, sigui quin sigui. Per tant, moltes gràcies pel vostre exemple, és com si ens estiguéssiu il·luminant a nosaltres, en aquest moment.

La presidenta del Parlament

Senyor Rull...

Josep Rull i Andreu

Sí, moltes gràcies. La nostra pretensió no era que vostès poguessin influir en el procés català, ni molt menys, sinó fer una reflexió a nivell general de què hauria passat en el cas que el Parlament britànic s'hagués tancat radicalment a voler negociar. Simplement era una reflexió teòrica.

Però jo em quedo amb dos conceptes que vostès han posat sobre la taula i que és bo que la ciutadania de Catalunya pugui conèixer de primera mà. Un primer element és quan vostès han dit que el Parlament britànic no es va oposar a fer el referèndum per evitar la vergonya de posicionar-se en contra de les urnes. I el segon element, el que comentaven vostès, que, malgrat que el referèndum té una base consultiva, seria inconcebible que hi hagués una de les dues parts que no acceptés el resultat democràtic expressat a les urnes. Jo crec que aquestes són dues idees que el que expressen és que estem parlant en darrera instància de valors democràtics, de com interpretem la democràcia en ella mateixa. I aquest és l'element que nosaltres voldríem subratllar.

Gràcies per les seves aportacions tan extraordinàries.

La presidenta del Parlament

Senyor Maxwell, senyora Ferguson, si volen fer algun comentari final...

Stewart Maxwell

Small.

(Traducció.)

Breument.

La presidenta del Parlament

Sí.

Stewart Maxwell

Thank you Madame President. This..., I'll start at the end, and I think you are right in the sense that, you know, I don't think we can know what would have happened if the UK Government had said, you know: «We will not take part in the process, we will not negotiate.» We can't know for sure and I think it's to their credit that they did so, in spite of fact that we disagree in almost everything and I think it's to their credit that they took part in the process. I think politically it was the sensible thing for them to do, I think there's no doubt about that, but I think there are many reasons for them to have accepted the right of the Scottish people to decide on their future.

But don't think that there were not a lot of voices across those parties who said and argued very strongly that they should not accept the result of the 2011 Scottish elections. They said: «Ok the SNP won but we will not allow a referendum.» They were many silent voices in the Conservative Party and some others who said «we won't accept, we won't agree». But I think, at the top of Government there were wiser heads who said democracy will out, democracy must out and therefore they decided to do the sensible thing and negotiate the position.

The one thing that I think I'm particularly proud of is that over the next ten months both sides of the argument, Patricia and I and everybody else who is involved, will disagree vehemently, we will argue passionately against each other, it will become very heated, it will become extremely argumentative but we will not, at the end of the day, have a situation where we will fall out permanently about the situation. We will argue our cases passionately but after the 19th somebody will celebrate and somebody will have to, you know, deal with drowning their sorrows. But once that's done, we have to move on and we accept this, I think, across all the parties and I think that's the most creditable thing about the whole process that we all accept this will happen.

I said earlier on that we looked at other examples around the world, you're doing exactly the same thing, you are looking at Scotland, you are looking at Quebec, perhaps others, and of course there may be a lack of political will here, but other examples..., the only thing I can say on it is, you know, is to point to other example and say. It's up to you to decide, we think the path we have taken has been a sensible one and a mature one, and I hope it's one that other countries around the world can look to when they have these difficulties to see there is a way through this, there is a way that people can come together and negotiate a sensible agreement, and I think that applies to any country who has to face these questions. At the end of the day there are a lot of ifs and buts and maybes about what would have happened and what might have happened if things had been different, it things had been more difficult. I'm just glad to say that they weren't. I'm just glad that both governments could sit down and agree

the position and I think that's, at the end of the day, no matter the result, that's the best outcome for Scotland and it's also the best outcome for the rest of the UK.

(Traducció.)

Gràcies, presidenta. Començaré pel final. Crec que teniu raó en el sentit que..., no crec que puguem saber què hauria passat si el Govern britànic hagués dit: «No participarem en el procés, no negociarem.» No ho podem saber segur. I crec que té el seu mèrit que ho fessin, encara que no estiguem d'acord en gairebé res; crec que té mèrit que participessin en el procés. Crec que políticament va ser molt sensat fer-ho, no en tinc cap dubte, i penso que tenien molts motius per acceptar el dret dels escocesos d'escollir el seu futur.

Però no penseu que no hi va haver moltes veus en contra, en tots els partits, que van argumentar fermament que no s'havia d'acceptar el resultat de les eleccions escoceses del 2011. Deien: «D'acord, l'SNP ha guanyat, però no permetrem un referèndum.» Hi va haver moltes veus silencioses al Partit Conservador; i altres que van dir: «No ho acceptarem, no hi estarem d'acord.» Però crec que a dalt de tot del Govern hi va haver persones més intel·ligents que van dir que calia prioritzar la democràcia i van decidir fer el que era més sensat i negociar.

Estic especialment orgullós d'una cosa, i és que, en els propers deu mesos, totes dues parts –la Patricia i jo i tothom que hi està implicat– discutirem de forma apassionada els uns contra els altres; serà un debat acalorat, argumental, però al cap i a la fi no tindrem una situació en què ens estarem discutint permanentment. Ens discutirem apassionadament, però després del dia 19 n'hi haurà uns que tindran motius per celebrar i altres que hauran d'ofegar les penes. Un cop arribi aquest moment, haurem de tirar endavant i acceptar-ho, tots els partits. I crec que això és el que hem de valorar més de tot el procés, que n'acceptarem el resultat.

Ja he dit abans que vam observar altres exemples de tot el món, i vosaltres també ho esteu fent; mireu cap a Escòcia, cap al Quebec, potser altres i tot. I potser aquí hi ha una falta de voluntat política, però l'únic que puc dir-vos sobre això és que sou vosaltres els que heu de decidir. Crec que el camí que hem pres nosaltres és sensat i madur; i espero que sigui un camí que altres països mirin quan es trobin en dificultats, i que vegin que hi ha una solució, que hi ha un camí en què les persones poden unir-se, negociar i arribar a un acord. I crec que això es pot aplicar a qualsevol país que es trobi en la mateixa situació.

Al cap i a la fi hi ha molts sis, molts peròs, molts poters sobre què hauria passat si les coses haguessin estat diferents, si haguessin estat més difícils. Només puc dir que estic satisfet que no ho fossin, estic satisfet que els dos governs poguessin seure i acordar una postura. I crec que aquesta, sigui quin sigui el resultat, és la millor solució per a Escòcia i també la millor per a la resta del Regne Unit.

Patricia Ferguson

Stewart has said we, probably all of us politicians, want the best for our countries and our regions and

we, in Scotland are no different, we want the best, we all want the best outcome, we all have different views of what that outcome might be, but similarly we all represent political parties that have different agendas and manifestos going forward. So, in a sense in politics that's not a new thing, but I think a thing that we all very conscious of is that we will have the referendum on a Thursday, next year, a Thursday in September, next year, and the following Tuesday we all have to be back in Parliament, whatever the outcome working for the same people whom you represent. And that, at the end of the day is what matters and we are not there for political advantage, we are there to represent people and they will quickly tell us if we have got it wrong, in the way that only the electorate can do, so I think is very important that we always listen to what the public are saying or our voters are saying and try to reflect that in what we are doing.

Stewart mentioned earlier on that one of the good things about this referendum in this process is that it is a Scottish solution made in Scotland and we've always said that the Scottish Parliament was a way of finding Scottish solutions to Scottish problems, and Scottish issues, and I think really that suggests to me that is not really for us to try to tell you what you should do with your own particular circumstances. A part from the fact that we probably don't understand all your particular circumstances, but what I would say just as it seems that penultimate word perhaps is coming to me is that we have very much enjoyed speaking to you today. Speaking with other colleagues helps you to think again about your own thoughts, your own views and your own opinions and makes you I think the better for it, but I hope very much that perhaps some of you may join us next year and see the referendum for yourselves, maybe some of you will go to join us in the campaign trail, who knows? But please, be assured you will be very warmly welcomed whichever way you decide to do that, and I'm sure that you'll go watch for the outcome as keenly almost as we will.

So thank you very much, Madame President.

(Traducció.)

L'Stewart ha dit abans que nosaltres, probablement tots els polítics, el que volem és el millor per al nostre país, per a les nostres regions. I en això, a Escòcia, no som diferents. Volem el millor, volem el millor resultat. Tenim punts de vista diferents sobre quin ha de ser el resultat, tots representem partits polítics que tenen diferents agendas i diferents idees. En aquest sentit això no és nou, en política. Però del que sí que som molt conscients és que el referèndum tindrà lloc un dijous, de l'any que ve, un dijous de setembre, i el dimarts següent ja haurem tornat tots al Parlament, sigui quin sigui el resultat, i estarem treballant per la mateixa gent que representem. I és això, al final, el que importa. I no hi som per obtenir avantatges polítics, sinó que hi som per representar la gent. I la gent ens dirà de seguida què hem fet malament, de la manera que l'electorat pot fer-ho. O sigui que és molt important que sempre escoltem els ciutadans, els nostres votants, i que intentem reflectir-ho en el que fem.

L'Stewart ha esmentat abans que una de les coses bones d'aquest referèndum és que és una solució escocesa, feta a Escòcia. I nosaltres sempre hem dit que el Parlament escocès era la manera de trobar solucions escoceses als problemes escocesos, als temes escocesos. I això em fa pensar que nosaltres no us podem dir el que heu de fer en el vostre cas particular, en part perquè segurament no el podem entendre del tot, el vostre cas. Però el que sí que us puc dir –i crec que amb això ja acabo la meva intervenció– és que ha estat un plaer parlar avui aquí. Parlar amb altres col·legues sempre t'ajuda a articular les teves pròpies idees, el teu punt de vista i les teves opinions.

Tinc l'esperança que potser alguns de vosaltres vindreu, l'any que ve, a veure el referèndum. Fins i tot alguns potser hi feu campanya, qui ho sap? (Rialles.) Però, sobretot, tingueu clar que hi sereu benvinguts, d'una manera o d'una altra. I estic segura que observareu el resultat a Escòcia gairebé amb el mateix entusiasme que nosaltres.

Moltes gràcies, presidenta.

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies. I ja com a final d'aquesta sessió sí que vull, primer, agrair-los la presència aquí, a Catalunya. Han vingut aquest matí d'Edimburg, i han vingut de seguida cap a aquesta sessió. I els vull donar les gràcies, en nom del Parlament i en nom dels diputats i diputades d'aquesta comissió, per les seves valuoses aportacions.

No puc amagar una enveja sana, però molta enveja, perquè crec que realment vostès han encertat el camí, han encertat el procés. I, sobretot, el que més m'agrada de les seves intervencions és que tots dos han dit: «Sigui quin sigui el resultat del referèndum, treballarem l'endemà perquè el nostre país, Escòcia, vagi endavant.»

Nosaltres també volem això. El que passa és que estem als antípodes d'on vostès estan, perquè nosaltres encara estem en la possibilitat de poder convocar una consulta. Vies legals, hi són; avui ja els ho han dit. Però el problema radica en una manca important de voluntat política. I, a més a més, amb una altra circumstància: aquest Parlament està conformat per set grups parlamentaris, set grups polítics diferents. Ja n'hi ha dos que no van voler formar part d'aquesta comissió i que ja neguen el dret a poder convocar una consulta, cosa que no ha passat des de l'inici en el poble escocès.

Per tant, poden entendre el nostre respecte, la nostra simpatia, però sobretot –sobretot– la nostra enveja, perquè volem que algun dia no massa futur Catalunya també pugui decidir el seu futur col·lectiu. Moltes gràcies i bona tornada cap a Escòcia. I em reservo la possibilitat que almenys aquesta comissió pugui anar a Edimburg a seguir de prop la convocatòria d'aquest referèndum.

Moltíssimes gràcies.

(Pausa.)

Un moment, diputades i diputats. Abans d'aixecar la sessió, dir que rebran per a la propera sessió de la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir..., el dimarts 26, a les quatre de la tarda, tenim la compareixença del senyor Patrick Taillon, professor agregat de dret constitucional de la Universitat de Laval, al Quebec, i el senyor Xavier Arbós, catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona. Tots dos vindran a les quatre, i farem una sessió semblant a la que hem fet avui.

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a tres quarts de sis de la tarda i catorze minuts.